

ELŐFIZETÉS

MÉLYEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos postai sor egyszer 20 fillér,
minden következőből 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Péntek, október 29.

Husz kilométerre állunk Kragujeváctól.

— Elfoglalják a bolgárok Zajecárt és Knyazeváct. —

Budapest, október 28. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér:

Cartorysknál küzdő szövetséges csapatok tegnap rohammal vették be Bugka falut. Északkeleten egyéb ujság nincs.

Olasz hadszíntér:

Isonzó harcvezetésén az ellenség tüzéségének tüzelése tegnap újra élénkebb volt. Az olasz harmadik hadsereg a Doberdó fensik elleni támadásait eddig nem újította meg. Ellenben északon hozzá csatlakozó második hadsereg erős állásaink elleni hasztalan erőfeszítéseit több esetben folytatta és a Flitsch medencére is kiterjesztette. Ezentelül egy-egy további hadsereg a Dolomit harcvezetését és Dél-Tirolt támadta. A Riva szakaszon bevezető harcok folynak. A lafrauni fensiknél az ellenség érkokkal nyomul előre, egy, a Lucern védőtől északra levő hadállásaink elleni támadás, tüzéségünk tüzésében hiúsult meg. Col-di-Lana előtt tegnap délután az olaszok hat rohamra omlott össze. Hasonlóképp meghiusultak az ellenségnek Tre Sassi és Fanes hadállás és Travenanzes völgy északi kijárata ellen intézett kisebb támadásai is. Flitsch körül a védő csapatok Javorcek nyugati lejtőjén egy támadást akadályainkon véresen visszavertek. Mrzli-Vrhotól délkeletre fekvő vonalaink és Dolje ellen újra nagy haderő nyomult előre. Könnyen visszautasítottuk, csak egyes árokreszletek birtokáért folyik még harc. Az ellenség az est folyamán Selotól északra fekvő terület ellen intézett támadás is összeomlott. Kanaletól északra meghiusítottuk az oroszok átkelési kísérletét. A görzi hídfő újra nehéz tűz alatt állt. Az ellenségnek egy a Monte-Sabotino ellen intézett elszigetelt támadása teljesen meghiusult. Több, a Monta-San-Micheltől északra fekvő terepszakasz ellen előrenyomuló olasz zászlóalj kénytelen volt tüzéségünk és géptegyvereink tüzésében fedezékeibe visszamenekülni.

Délkeleti hadszíntér:

Visegrádtól keletre előrenyomuló os. és kir. csapatok az ellenséget a Karaula-Balvan mindkét partján, a határon túl vetették vissza. Egy montenegrói dandárnak szárnyaink ellen oldalról intézett két ellentámadását visszavertük. Kövess tábornok hadseregének osztrák-magyar csapatokból álló jobb szárnya a Kolubara felső folyásán széles harcvezetésben átkelt. A németek megtámadták a Rudniktől északra fekvő hegyláncot. Ettől keletre, ugyanabba a vonalba, osztrák-magyar oszlopok a Topola-Kragujeváci ut mindkét oldalán nyomulnak elő. Gallwitz tábornok hadserege elérte Lapowo vasútállomástól nyugatra fekvő területet és nehéz harcok közt elűzte az ellenséget a Svillajnaotól délre és délkeletre fekvő magaslatokról.

A bolgár első hadsereg bevette Zajecárt és Knyazevácbán négy löveget és hat löszerkocsit zsákmányoltak. Hóter altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Tovább halad előre szerbiai offenzívánk.

Átléptek a bolgárok a Timokon.

Berlin, október 28. (Hivatalos). A nagy. főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Lényeges esemény nem történt.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornok hadserege.

Garbunowka helységektől északkeletre új előrelöréseinket az orosz támadásokkal szemben megtartottuk. Szaszali temető újra a miénk. Két tisztet, négyszázötven főnyi legénységet fogtunk el. Garbunowskától délre tüzéségünk tüze miatt egy ellenséges támadás nem fejlődhetett ki.

Lipót bajor herceg tábornok hadserege.

Ichtscherssynál (Nyemen mentén Nowó Grudocktól északkeletre) meghiusult egy erős orosz támadás.

Linsingen tábornok hadserege.

Carkorysktól nyugatra Rudkát elfoglaltuk.

Balkán hadszíntér:

Kövess és Galiwitz tábornokok hadserege tovább haladnak előre. Gallwitz tábornok hadserege október huszonharmadika óta ketezerharmincharom szerbet elfogott és több géptegyvert zsákmányolt.

Bojadzett tábornok hadserege elfoglalta Zajecárt. Knyazeváctól északra a Timokot széles arcvezetésben átérték. Knyazevác a bolgárok birtokában van. Több újut zsákmányoltak. A Dvenona-Glava magaslatot (Pirottól huszonöt kilométernyire északnyugatra) megszállták. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

LEGUJABB.

Erkezett reggel 3 órakor.

Toncseff bolgár pénzügyminiszter Várna bombázásáról.

Szófia. Toncseff pénzügyminiszter, aki pénzügyi tárgyalások végott holnap Bécsbe és Berlinbe utazik, ma fogadta a Pester Lloyd tudósítóját és Várna bombázásáról a következőket mondotta neki:

— Most láthatja az egész bolgár nép, hogy Oroszország természetes ellensége Bulgáriának. E szerint is toz ezután cselekedni. Ugyanabban az időben, amikor lejátszódott a világtörténelmi esemény és a szövetséges csapatok találkoztak, az orosz flotta megtámadta a bolgár partot és bekes polgárokat megölt.

A miniszter a továbbiak során elmondotta, hogy a bolgár parti őrök nem viszonozták mindjárt a tüzelést, csak mikor a hajóraj öt kilométerre közeledett keztek meg a tüzelést s néhány perc alatt két ellenséges hajót súlyosítottak el, mire az orosz flotta eltávozott. A bombázás következtében husz polgár meghalt, többen megsebesültek és több ház elpusztult.

Megnyílt az ut Szerbia szívébe.

Szófia. A bolgár távirati ügynökség jelenti: Zajecárt és Pirott elfoglalásának híre a lakosság között, a

mely örömeinek nyíltan ad kifejezést, élénk lelkesedést keltett. E sikerek révén az egész szerb keleti front át van szakítva s megnyílt az út Szerbia szívébe.

Aradi mintára rendezik a dévai piacot.

(Érdekes értekezlet a hunyadmegyei alispánnál. — A togyasztó közönség polgárorséget szervez.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, október 28.

Érdekes lefolyásu gyűlés volt szerdán Déván a hunyadmegyei vármegyei gazdasági bizottságban. A gyűlést Csulay Lajos alispán hívta össze, hogy megállapítsák az élelmiszer-terén trendő lépéseket. Déván és általában Hunyad vármegyében a legfontosabb helyeken szinte törhetetlen a drágaság. Emellett azonban gyakran előfordulnak nem kaphatók élelmiszerek, mert más vármegyékbe szállítják onnét a termelvényeket. Déván a tisztviselők, ügyvédek s általában a lajeiner-társadalom tagjai már határozottan elhatározták a szervezkedést. „A kiéhezett tisztviselők” pártot alakítottak, amelynek elnöke Göllner Károly főreáliskolai igazgató. A párt megkérte a vármegye és a város vezetőségét, hogy erővel kázzal fogjon hozzá a közlelmiszer-rendezéséhez. Az alispán a vármegye gazdasági bizottságának felhatalmazása alapján engedélyt kért a helyüzemintéztől a legfontosabb élelmiszerek maximálására. Mielőtt megállapítaná a maximális árakat, tegnapra összehívta a vármegye gazdasági bizottságát a togyasztók és a kereskedők képviselőivel egyetemben, hogy a bizottság tegyen javaslatot a kérdésben. A több mint három óra hosszú tartott értekezlet lefolyásu gyűlésen többek között megjelentek az alispánon kívül: Kocz Domokos dévai polgármester, André szászvárosi polgármester, Boér Gábor főszolgabíró, Bodnár Richárd erdőtanácsos, Lázár László, a gazdasági egyesület igazgatója, Szilassy István gazdasági felügyelő, Desv János és Szentiványi Lajos tb. vármegyei főjegyzők; Bolgár Lajos, az aradi kereskedelmi és iparkamarától; — „a kiéhezett tisztviselők” pártját többek között képviselték: Göllner főreáliskolai igazgató, Hollós István pénzügyi tanácsos, Fehér Róbert járásbíró, Pop Jusztin és Haragos Adám ügyvédek s mások, hivatalnokok, kereskedők.

Désy János ismertette a vármegyei polgármesterektől és főszolgabíráktól beérkezett ajánlásokat, amelyek alapján az egész vármegyére nézve egységes átlagárak megállapítását tartaná szükségesnek. Ezután megkezdtek az egyes cikkek árai fölött való vitát. A tojásról egy óra hosszáig tartott a tanácskozás. Elfogadták az aradi kamarai kiküldött javaslatát, hogy ne állapítsanak meg átlag-árakat, mert például Petrozsényban, ahol kizárólag behozatalból élnek, nem lehetnek érvényesek a dévai árak. A tojárra vonatkozó ajánlását, hogy a falvakban alacsonyabb, a városokban pedig magasabb legyen a maximális ár, magáévá tette a gyűlés. November 15-ig falvakban 10, városokban 12 fillér; november 15-től február 15-ig pedig 12—14 fillér lenne a tojás ára. Petrozsényban mindig magasabb lesz ennél.

Szilassy gazdasági felügyelő az élelmiszerek rekvirálását s a kivitel megtiltását követeli.

Lázár László igazgató csak a főlösleg kivitelét engedné meg. Nagyon szenvedélyes hangon hallatszottak.

— Elfogy a munkaerőnk, ha nem táplálkozhatunk rendszeren — mondta Hollós pénzügyi tanácsos.

— Ne engedjék, hogy a termelők kiéhezessenek bennünket!

— A kormánytól követelni kell a rekvirálást!

Az elnöklő alispán lecsillapította a háborgó kedélyeket s kijelentette, hogy úgy a rekvirálás, amint a kiviteli tilalom törvénybe ütközik, tehát ő ezt nem valósítja meg.

André szászvárosi polgármester a hatósági tiltástól, raktáraktól nem sok jót remél és általában a rendőri intézkedéseket nem tartja szerencsésekknek a közlelmiszer-terén. Ő Szászvárosban úgy oldotta meg a tojás-kérdést, hogy Lefkovic kereskedővel megállapodott, aki hetenkint 3000 db tojást szállít a városnak, s szőlő azt darabonként 12 fillérért kiosztja a családok egyének között.

— A jövő hóaptól fogva már drágábban adom. — szölt közbe a jelenlévő Lefkovic.

Lázár László szerint a közvetítő kereskedelmet nem szabad mellőzni e kérdésben, hanem okosan kell felhasználni.

A tej árát Déván literenként 30 fillérben, Petrozsényban 38 fillérben állapították meg. A szárnyasra nézve elfogadták az aradi piaci szokásokat. Csodálkozva hallották, hogy Aradon a rendőrsétek és legénység közbenjöttével milyen türethetők az állapotok a szárnyas piacon.

— Sajnos, Déván nincs olyan rendőrség, hangzottak szavak.

A jelenlévők ezután bejelentették, hogy intelligens dévai polgárokból piaci őrséget alakítanak és kérik az alispánt: lássa el őket hatósági jelvényekkel, mert a rendőrökkel egyetemben ők is ellenőrizni akarják a piac életét és az árdragítókat a hatóság kezére kívánják juttatni.

A harmadik hadikölcsön jegyzése Aradon.

(A város ötnegyed milliója a hadikölcsönre.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, október 28.

A hadikölcsönre történt jegyzések összege Aradon ma elérte és túl is haladta a tizenkettő milliót. Nagy lendülettel vitte előre a jegyzések summáját, hogy ma perfektuálták a közgyűlés tegnap hozott határozatával megszavazott városi jegyzéseket: egy millió koronát az Aradi Elsőnél, negyedmiliót a Központi Takaréknál. Ezek kivül különösen közép-jegyzések olyan nagy számban és összegben történtek, hogy ma több, mint két millió koronával emelkedett a jegyzések összege.

Az intézetek a náluk történt aláírásokról a következőket mutatják ki:

Az Aradi Első Takarékpénztárnál jegyezték ma: Arad szab. kir. város közönsége 1,000,000 korona, Goldschmidt Sándor 50,000 korona, Mähler Mihály 50,000 korona, Tedeschi Viktor 50,000 korona, Aradvárosi gyámpénztár 24,100 korona, Basch Endre 20,000 korona, Aradi kereskedelmi kamara nyugdíjalap 20,000 korona, Kisjenői Takarékpénztár 18,000 korona, özv. Preisz Ignác 15,000 korona, Braun Mór és neje 10,000 korona, özv. Lux Károlyné 10,000 korona, Winkler Matild 10,000 korona, Verzár Ilona 10,000 korona, Horn Borbála további 8,000 korona, Papp Antal 7,500 korona, özv. Grünwald Lipótné 5,000 korona, Várhol László 5,000 korona, Kövér Ferenc és neje 4,000 korona, Kemény Bertalan műszaki tanácsos 3,900 korona, Jellinek Józsefné 2,000 korona, Korom Antal 2,000 korona, Hegedűs Edéné alezredes neje 2,000 korona, Hajnal Margit 2,000 korona, Jakab Jenő 2,000 korona, Feibusz Samuné 1,500 korona, Fürbacher János 1,000 korona, Polgár Sándorné 1,000 korona, Apróbb tételekben 5,000 koronát, összesen 1,339,000 koronát. Az intézetnél ezzel a jegyzések összege a 3,233,550 koronát érte el.

Az Aradmegyei Takarékpénztárnál ma 175,000 koronát jegyezték. Nagyobb jegyzések a következők: Maver Miksa 15,000 korona, Hódossy Lászlóné 10,000 korona, Kertész Testvérek Battonya 10,000 korona, Kornis Testvérek 10,000 korona, Gregor Gábor 5,000 korona, Kövér Ferenc és neje 5,000 korona, Holz Antal dr. és neje Ujarad 4,500 korona, Schimpl József 4,000 korona, Csapreghy Imre dr. főszolgabíró 3,000 korona, Böszöly Antal főmérnök 2,200 korona, Czeizler Vilmosné 2,000 korona, Simon Karolin 2,000 korona, Kádas Kálmán

1500 korona, Salgó Jenő és Salgó Géza felső kereskedelmi iskolai növendékek 1050—1050 korona, Szabó Ferenc 1000 korona, Geller Armin 1000 korona, Kórossy Vilma 1000 korona, Kórossy Janka 1000 korona. Az összes eddigi jegyzés 3,525,000 korona.

Az Arad-Csanaádi Gazdasági Takarékpénztárnál a mai jegyzések összege 170,000 korona. Ebből Szécsényi Kázmér és neje 10,000 koronát, Parecz Béla dr. 10,000 koronát és Mudin István és neje 100,000 koronát jegyezték. Ezzel a jegyzések eddigi összege 1,700,000 korona.

Az Aradi Ipar és Népbanknál ma nagyobb összeget a következők jegyezték: Glésinger Győző 2000 korona, Rohitsék Lajosné 1000 korona, Katona Béla 1000 korona, Szalay Béla dr. 1000 korona, Szepessy Béla Soborsin 1000 korona, Schenk Jakab Fehértemplom 6200 korona, Vancsura Gyula Nagyhalma 4000 korona, Klein Ferdinánd Soborsin 4000 korona és kisebb jegyzésekből 1900 korona folyt be. A jegyzések végösszege eddig 1,543,400 korona.

Az Aradi Polgári Takarékpénztárnál a mai napon 80,000 koronát jegyezték. Nagyobb jegyzések a következők: Szál Ernő 19,000 korona, Hájos Árpád 10,000 korona, Kornis Testvérek 10,000 korona, Manhardt Tivadarné 5500 korona, Nádler Lászlóné 5000 korona, Lengyel Juliska 5000 korona, Lengyel Erzsébet 5000 korona, dr. Balogh Beniné 1000 korona, Stein Zsigmondné 1000 korona, Stein Józsa 1000 korona, Berger Zsófi 300 korona, Aszódi Jánosné 600 korona, Aszódi János 1000 korona, Bánfy Testvérek 500 korona, Erdélyi Mariska 500 korona, Aszódi Janka 400 korona, Aszódi Vilma 400 korona. Összes eddigi jegyzés 580,000 korona.

Az Aradi Központi Takarékpénztárnál a mai napon 259,100 koronát jegyezték. A nagyobb jegyzések ezek: Arad szab. kir. város közönsége 250,000 korona, Kertész Testvérek 5000 korona, Bem Károly 1000 korona. Az összes eddigi jegyzés 654,250 korona.

Az Aradi Viktoria Takarékpénztárnál ma 9500 korona folyt be, s ezzel együtt a jegyzések összege 209,900 korona.

Az Aradi Közgazdasági Banknál ma 45,200 koronát jegyezték. Ebből Klein Sándor 5000 koronát, Weiss Adolf Ujarad 5000 koronát, özev Freund Zsigmondné 3500 koronát jegyezték, míg több vidéki jegyzések összege 31,700 korona. A banknál eddig 400,500 korona hadikölcsönt jegyezték.

Az Aradi Kereskedelmi Banknál a mai napon 38,600 koronát jegyezték. Nevezetesebb jegyzések: Kilián Adám 1000 korona, Kilián János 2000 ezer korona, Springer József 3000 korona, Frisch Józsefné 1100 korona, Frisch János 6500 korona, Frisch Adámné 7000 korona, Durst György 3000 korona, Poszmayer József 1000 korona. (Valamennyien Aradszentmártonból.)

Az Aradi Általános Takarékpénztárnál ma a következő jegyzések történtek: Kertész Testvérek 5000 korona, Hegyi Albert 5000 korona, Freud Fülöp 5000 korona, Keplich Zsigmond 5000 korona, Schreiber Vilmos dr. 5000 korona, Brukner Julia 5000 korona, Weiss Miksa 4000 korona, Grallert Rezső 3000 korona, Kornis Testvérek 3000 korona, Ehrenberg Jakab 2000 korona, Hóniz Gyula Háromalás 1000 korona, Klein Simon 800 korona, egyéb jegyzések 9000 korona. Az eddigi jegyzések 258,000 korona.

Az Aradi Kereskedők Takaréka és Hitel-szövetkezeténél eddig 694 tételben 402,900 koronát jegyezték.

Tábori előfizetőink és olvasóink b. figyelmébe.

Miután tábori postautalványon az irásbelli közlemény nincs megengedve, arra kérjük azokat, akik a háboruból pénzt küldenek, hogy egyidejűleg külön levelező-lapon jelezzék, hogy az összeget milyen célból küldötték.

A román russzofilek alkonya.

(Filipescuék titkai. — Antidinasztikus propaganda.)

— Távirati tudósítás. —

Bukarest, október 28.

Egy jól informált román képviselő, akinek összeköttetései a Bratianu kormányhoz közismertek, röviden ezekben a szavakban foglalta össze a mostani romániai mozgalmak jelentőségét és céljait:

— Az ellenzéki mozgalmaknak a következő irányító okuk van Romániában: **Filipescu és Take Jonescu** kormányra akarnak jutni és ezen cél érdekében — amelyet az egyéni önzéstől, Take Jonescunál pedig más, még ennél is megbélyegzőbb októl eltekintve, a Bratianu személye iránti ellenszenvük is vezérel — a leghiheletlenebb eszközöktől sem riadnak vissza. Legújabb manővereik közé tartozik, hogy antidinasztikus propagandát szítanak, aminek élén a két erdélyi renegát, Lucaciu és Goga állanak. A fővezér ebben a manőverben Mille Constantin, az Adeverul és a Dimineata hirhedt kiadószervezője, aki vakmerőségében immár annyira megy, hogy a saját neve alatt nyíltan támadja magát a királyt is, felszólítván a hadsereget, hogy szálljon szembe a koronás uralkodó akarásával.

Romániában azonban a sajtószabadság korlátlan és így egyelőre, a míg a kormány nem szánja el magát a hadállapot kihirdetésére, tünni kell ennek a megvásárolt embernek az országfelforgató üzelmeit.

Azonban már közeledik az idő, amikor a garázdálkodóknak besikonyul és akkor lehull majd a tatyot egy más, nagy, szomorú, elhallgattatott titokrol is, amit most még csak sejtetni sem engedhetek. Tatan úgy is tudja, hogy miről van szó. Sajnos, ítélkezni, a nép felébresztése után már nehéz lesz a bűnösök fölött, akik valószínűleg idejében szedni fogják majd a sá-tortájukat. Mindenesetre nagy szenzációnkat ígér a közel jövő.

Fékevesztett Filipescuék terroriz-musa.

Bukarest, október 28. A bukaresti sajtó józanabb organumai megállapítják, hogy a vasárnapi véres botrány a maga kvalifikálhatatlan kirovásával a legkétségbeesettebb ro-hama volt a va-banque politikusoknak a kormány ellen. A terv: hogy az utjaikat keresztelő kormányt félre lökjék az utból, ami azonban soha sem fog sikerülni nekik. Ez a rettenetes, semmitől, még a király durva inzultálásától sem visszariadó erőlködés azonban a legjobb bizonyítéka annak, hogy Filipescuék ügye nagyon rosszul áll.

Jellemző egyébként a helyzetre, hogy az elmúlt napokban maga Filipescu kijelentette, miszerint a berlini román követ értesítette Bratianu miniszterelnököt, hogy Németország és Bulgária már az európai háború legelsjén, 1914. év augusztusában aláírták a szövetségi szerződést.

Joggal kérdik tehát egyes komoly lapok, hogy milyen sors várt volna Romániára, ha időközbe akcióba lép és háboruba bocsátkozik a központi hatalmakkal? Ez esetben ugyanis a

bolgár hadseregnek teljesítése kellett volna és bizonyára teljesítette volna is a szövetségi kötelezettségéből reá háruló feladatot. A va-banque politikusok napja tünőben van.

Az antidinasztikus törekvések fogják a kegyelemdöntést megadni a russzofil propagandának. Es mit sem fog használni Filipescunak a hadsereg fellásítását előidézni akaró nemtelen üzelme sem, amiről a félhivatalos kormánylap, a Viitorul ezeket mondja: „Teljesen megengedhetetlen és érthetetlen, hogy a volt hadügyminiszter, Filipescu, vak eszenvedélyben odáig megy, hogy a saját lapjában eltúri a legkimondottabb katonai kibégásokat. Háborut visel a trón ellen és megengedi, hogy a lapjában egy katonatiszt nyílt kifskadásokat tegyen feljebbvalói ellen. A tiszt a hadbírótság elé kerül, Filipescu ur pedig egyre mélyebben bukik alá a meggondolatlanság örvényében”.

Majorescu Ferdinánd királynál.

Bukarest, okt. 28. Ferdinánd király tegnap hosszabb kihallgatáson fogadta Titu Majorescu volt miniszterelnököt, aki az elmúlt napokban tért vissza berlini és bécsi utjáról. Majorescu kihallgatásának politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak. A volt miniszterelnök tudvalevőleg tántoríthatatlan és nyílt híve a központi hatalmakknak és ez irányu magatartását sohasem titkolta.

Dobrudsai bolgárok

Bukarest, október 28. Szótiából jelentik: Semmi sem bizonyítja jobban a Bulgária és Románia közötti jó viszonyt, mint az a tény, hogy a román hatóságok megengedték a bolgároknak, hogy a Dobrudzsában a sebesült bolgár katonák részére pénzadományokat gyűjtsenek. Ezen célból Szilisztriában egy új-dobrudsai bolgárokból álló bizottság alakult, amely a gyűjtést eszközli.

Románia nem fog beavatkozni.

Luganó. A Corriere della Sera október 23-iki számában azt a jelentést közli bukaresti tudósítójától, hogy az entente reményei, melyek Románia közeli beavatkozásában bizakodnak, csalódást tognak hozni. Vranja bevételével az egyetlen utat is elvásták, amely Szalonikin át Romániát Iáliával, Franciaországgal és Angliával összekötötte. A minisztertanács éppen ezért elhatározta, hogy a Szalonikiben Románia számára heverő árutat Svédországon és Oroszországon át igyekszik rendeltetési helyére hozatni. A szénhiány is rendkívül nehézségeket okoz a román kormánynak. A kormány és a román nép meggyőződést szerzett arról, hogy a német csapatok és az osztrák-magyar hadseregek, a melyek a Balkánon küsdének, sokkal nagyobb erőt képviselnek, mint amint ezt az entente kormányai hiszik. Caupán akkor lehetne szó Románia beavatkozásáról, ha óriási orosz seregek jelennének meg a román határon, de ezt a lehetőséget is szkeptikusan ítélik meg Romániában, mert az entente mindig későn érkezik.

November elsejétől a pályaudvari posta kézbesít.

(Az Arad 2. postahivatali új otthonában.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, október 28

Az aradi postaszolgálatban november elsején nagy változás történik, amelynek előrelátható eredménye a postai szolgálat javulása, különösen a kézbesítés gyorsabbá válása lesz. A pályaudvarral összefüggően épített új postai épület, amely az Arad 2. számú postahivatali otthonának készült, november elsején átadható rendeltetésének és az új otthonban az idáig összezsúfolt, szűk helyre szorított hivatal átvetheti az Arad 1. számú hivataltól a postai munkák egy részét.

Erről a változásról Siket Trján posta-főigazgató a nagyváradi postaigazgatóság vezetője hirdetményben tudatja ma Arad közönségével a következőket:

— Az Arad 1. sz. posta, táviráda és távbeszélő hivatal, mely eddigelé Arad szabad királyi város egész területére kiterjedő szolgálatot teljesített, folyó évi november hó 1-től kezdődőleg posta szolgálati teendőinek egy részét, nevezetesen a levél, pénz, utalvány és csomag kézbesítést, a város területén kifüggesztett levelezéskrények kiürítését és az ezen szakrényekben begyűlt anyag feldolgozását és ezzel kapcsolatban a város területén feladott közönséges és könnvelt küldemények továbbítását az aradi pályaudvaron működő második számú postatáviráda és távbeszélő hivatalnak adja át.

Folyó évi november hó 1-től kezdve tehát Arad szab. kir. város területén az Arad (pályaudvari) 2. számú postahivatal lesz a város kézbesítő és levélirányító hivatala. Az Arad 1. számú posta-táviráda hivatal ezek szerint folyó évi november hó 1-étől csak mint posta felvétel, táviráda és távbeszélő hivatal fog működni és kézbesítői szolgálatot csak annyiban fog teljesíteni, amennyiben a helyi hatóságok, hivatalok és fiókbérlők igényei ezt megkövetelik.

A november elsején bekövetkező változásról Jakabb Dezső posta és táviráda felügyelő a következőket mondta el az Aradi Közlöny munkatársának:

— Általában az a szokás, hogy a postai küldemények kézbesítését, gyűjtését, továbbítását városokban a pályaudvaron levő postahivatalból intézik. Ezzel gyorsabbá lesz a munka, a közönség hamarabb kapja meg a küldeményeket, mert a pályaudvaron beérkező küldeményeket mindjárt kézbesítésre lehet szétosztani, nem kell előbb a városban levő postahivatalba szállítani, ott ismét lerakni, osztályozni. Aradon esideig azért nem lehetett ezt a rendet megteremteni, azért kellett a Weitzer-utcai postahivatalból irányítani a kézbesítéseket is, mert a pályaudvari postahivatal olyan szűk helyiségekben szorongott, hogy eddigi, jóformán csak átrakó munkát is alig végezheték el valahogyan benne.

— Most, miután a pályaudvari postahivatal elkészült, a 2. számú postahivatal is megkezdheti a munkáját. Minden postai küldemény a pályaudvari hivatalhoz kerül, onnan továbbítják, onnan adják ki a kézbesítőknak. Ezt a munkát eddig a Weitzer-utcai hivatalban végezték, ahonnan október utolsó napjáról november elsejére átmenően nem csak ez a munka, hanem a munkát végző személyzet is az Arad 2. postahivatalhoz kerül át. A pályaudvari postahivatal főnöke Balogh István posta és táviráda felügyelő tizenhárom tisztviselőt és hatvanöt más postai alkalmazottat vesz át az Arad 1. postahivataltól, hogy megfelelő munkaerővel végezhesse a reá váró tevékenységet, amelyet a közönség különösen a postai kézbesítés gyorsabbá válásában fog tapasztalni.

Minden magyar ember adjon
köicsönt, ha a haza kér!

Szerbia bukása — Oroszország katasztrófája

— Francia és angol szakvélemények a balkáni kudarcról. —

Az Aradi Közlöny tudósítóiól.

Arad, október 28

Amsterdam. A párisi *Matin* világhírű katonai munkatársa, De Civrieux vezérőrnagy, aki mindig tárgyilagosan, de reménykedve bírálta az entente harctéri helyzetét, a legsötétebb pesszimizmus hangján írt cikket közöl a *Matin* legfrissebb számában *L'objectif de Mackensen* (Mackensen célja) címmel. A cikk, amely rendkívüli érdeklődésre tarthat számot, a Kövess- és Gallwitz-seregek szerbiai villámgyors előretörését ismerteti, majd így folytatja:

Ez a cél lényegben a Belgrád—Nis—Szófia vasuti vonal elfoglalása. Ez bekövetkezik az egész szerb sereg megfojtása által, aminek megtörténte után a támadó seregek a vasuti vonalról nyugatra egy vasutat védő területet elfoglalnak és ezzel kitérített céljukat megoldották.

Abban a perében pedig nyitva van a Keletre vivő uralkodó utvonál Berlin—Bécs—Budapest—Szófia—Konstantinápoly—Damaszkusz és Bagdad érintésével. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy Ázsia mohamedán földtén a jelzett utvonál kétfelé ágazik és a másik vonala Indiába és Egyiptomba vezet.

A szerb hadjárat egész szintere igen nagy nehézségeket okoz a támadóknak. Az ellentállásra legalkalmasabb pont Nis előtt van s ez a híres alexináci állás, amely 1660 méter magasan van s már 1876-ban is igen sok gondot adott a török seregeknek. Ez az állás azonban úgy Zajecár, mint Knyazevác és Pirof felől is megkerülhető.

Bármily vitéz legyen is a kősi szerb hadsereg, természetesen, hogy saját erejéből nem tud szembeállani a német frontális és a bolgár oldaltámadásnak. Ha a szövetségesek a döntő pillanatban közbe nem lépnek, Mackensen elérte sztratégiai célját.

Szükséges, hogy ennek az eseménynek a rettenetes súlyát már most tényleg hangoztassuk. Ha csak a katonai szempontot nézzük is, kétségtelen, hogy Oroszország körül lesz zárva és a cár hadseregei kénytelenek lesznek nélkülözni a rendszeren érkező muníció szállítmányokat. Ez pedig mellőzhetetlen a további hadviseléshez.

Jellemző, hogy a lényegesen enyhített párisi cenzura ezt a cikket nyilvánosságra bocsátotta. Világos, hogy ez a súlyos figyelmeztetés egyformán szól az angoloknak és olaszoknak.

Kopenhága. E. Holten Nielsen ezredes a Politiken-ben „Az angolok felfogása a jelenlegi hadihelyzetéről” címen a következőket írja:

Angolországban a délkeleti harctéri helyzetet igen súlyosnak tartják, ami kitérnek nemcsak Carson távozásából és Churchill távozási szándékából, hanem abból is, hogy Kitchener Hamilton tábornokot, a gallipoli-i hadsereg főparancsnokát visszahívta Angliába. Hogy ez a visszahívás kétségtelenül Hamilton diadalmi vezetésének a következménye, aki ezer meg ezer angol életét áldozta fel eredmény nélkül, mutatja az *Army and Navy Gazette* feltűnő keltő cikke, melyben keserű szavakkal kel ki Hamilton ellen, ennek utolsó jelentésével kapcsolatban. A jelentésből ugyanis megállapítható, hogy az angolok a Gallipoli félszigeten egy teljes hónap leforgása alatt csak öt-száz méterre jutottak előbbre.

Az angol népre nézve — írja a lap — ez egyike a legkeserűbb csalódásoknak, a melyek a háború során érték. A hadseregnek ez a legtekintélyesebb lapja egyuttal kijelenti, hogy ha legközelebbi időben a francia, angol, szerb fegyverek a német, osztrák-magyar és bolgár ellenféllel szemben jelentős győzelmet nem tudnak felmutatni, az entente a balkánon a játszmát teljesen elvesztette.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Péntek: „Gyöngyvirág kis szony” operett-ujdonosság először.

Szombat: „Gyöngyvirág kisasszony” másodszer.

A művész-katonák

a szombati hangversenyen.

— A társadalom érdeklődése a Vörös Kereszt koncertje iránt. —

Arad, október 28

Mint igazi, komoly, nagy eseményre, úgy készül arad társadalma a Vörös Kereszt szombati esti monstrehangversenyére. A művészet ölelkezik ezen az estén a háborús humanizmussal. Világot jár, nagyevű művészek, a kiket a király hívó szava szintén katonaruhába öltöztetett, egy estére levetik magukról az uniformist, hogy lelkük fehalmozott kincsét, művészetük csillogását odaadják bajtársaikért, a kik a harctérré indulnak és téli meleg ruhákra várnak.

A mai idők stilszerűségét adja meg a szombati hangversenynek, hogy Telmányi is, Vas is katonai szolgálatot teljesítettek.

E város két kiváló fiának hűsuzója lesz a szombati hangverseny. Katonák ők most s ki tudja, melyik napon indulnak a harcérre. Mielőtt rájuk kerülne a sor, hűsüt vesznek tőlünk művészetük hangján keresztül, hogy annál mélyebben a szívükhöz térközhessenek.

A katonazenekar a filharmóniai Egyesület tagjaival teljesen készen áll a szombati hangversenyre. Zellner Sándor dirigálása mellett sok élvezetes perces fog nyújtani a zenekar együttese.

A hangverseny jegyei már nagyrészen elkelték, különösen a drágább helyek. Hogy a feledhetetlennek ígérkező estét a Vörös Kereszt Egyesület még jobban hozzáférhetőbbé tegye azok számára is, a kik szerény anyagi viszonyok között vannak, a 15—21 sor helyeit 3 koronáról 2 koronára szállította le. Szombat délutánig a jegyek elővásárlása továbbra is Scherhág H. közimunka-üzletében történik. Az egyesület ezúton kéri a közönséget, hogy a lefoglalt jegyeket megelőző váltás ki, nehogy zavarok álljanak elő.

* Lux Terka a Kölcsey-zsuron. Három hét múlva a kulturpalota nagytermében megkezdődnek a Kölcsey Egyesület előadásai: az aradi közönség meglehetősen és egyre népszerűbbé váló Kölcsey-zsurjai. Az előadások rendezésében ezúttal is, mint mindig, az a törekvés vezette a Kölcsey Egyesület elnökségét, hogy hűséges közönségének: az egyesület tagjainak jól ismert és kedvelt vendégeken kívül új, eddig csak írásukból ismert előadók szereplésével nyújtson érdekessé és élvezetessé. November 21-én az első Kölcsey-zsuron Cholnoky Jenő dr. lép az előadói asztalhoz. A következő vasárnapon, november 28-án Lux Terka lesz a Kölcsey Egyesület vendége.

— Örömmel megyek e történelmi időkben — írja a kiváló író az egyesület elnökségének — a történelmi emlékü és szellemü városba, hogy azokról a kötelességekről beszéljék az aradi nőknek, amelyek a háború utáni időkre várakoznak rájuk és mindennél a nőkre.

A vonzó és érdekes egyéniségű író előadása tehát témáival is egyike lesz a legérdekesebbeknek. December 5-én Wagner József dr. magyar hangversenye, december 12-én pedig Elek Csikár felolvasása és Elek Oszkárné éneke tölti ki a Kölcsey-zsurit. A négy előadást a Kölcsey Egyesület régi tagjai a második félévre szóló tagsági díj befizetése ellenében kapták meg zsúrjegyeiket a kulturpalota könyvtárában. Ugyanott jelentkezhetnek az új tagok is, akik a félévi 2, illetve 3 korona tagsági díjért szintén ingyen látogathatják a négy előadásra. Egyes belépődíjegyek 1 koronáért válthatók az előadásokra és lesznek az iskolák utján megszereshető tanulójegyek is.

* A színház hírei. A pénteki bemutató, Köpf Kálmán és Baithay Mikály dr. Gyöngyvirág kisasszony operettjének bemutatója a közönség általános érdeklődését keltette fel. Beavatott helyről annyit elárulhatunk, hogy zeneileg meglepően szép a hangszerelés, egy pár igen hatásos ének szám, gyönyörű táncgyűjtemények, mulattató szöveg. Ennyi pedig mindenkor elég, hogy a közönség teljes kielégítést nyerjen. Holnap, szombaton megismétli a társulat az operettet. — Vasárnapi előadások. Vasárnap délután három és fél órakor a legutóbb felújított nagy hatású operett, A kis király kerül színpadra, melyben a két vezető szerepet Vár di Margit és Horváth Mici, a társulat két primadonnája játssza. A címezerőpár Barics énekel. Huck pompás alakjában pedig Győző remekel. Esti hét és fél órakor rendez helyáratkal Gyöngyvirág kisasszonynak lesz a harmadik előadása.

* Conan Doyle-ciklus az Apollóban. (A tarka dominó.) Conan Doyie, ha angol író is, a „Veszedelem” című munkájával, amelyben előre megjósolta pöffeszkedő nemzetének tehetetlenségét, kiérdemelte, hogy ne beszéljünk a minden angolt megillető jogos gyűlölettel. El kell ismerni Conan Doyléről, hogy zseniálisan tudta beleszempészni az emberek képzetébe Sherlock Helmes alakját. A minden büntényt napfényre hozó Sherlock Holmesnél nincsen népszerűbb regényalak a földkereken. Az emberek kíváncsian lesik, mikor jelenik meg Sherlock tipikus detektív alakja a mozivászonon. Ennek tudatában kötötte le az Apolló-színház a Conan Doyle-ciklus valamennyi detektívdrámáját. Pénteken, szombaton és vasárnap mutatja be az Apolló az új ciklus első képét: „A tarka dominó”, amelyben Sherlock Holmes detektív egy gyilkosságot akadályoz meg bámulatraméltó zseniális trükkjeivel. A már látott detektívképeknek egyetlen jelenete sem ismétlődik meg „A tarka dominó”-ban, hanem teljesen eredeti cselekményekkel találkozik a néző. A szenzációs detektívdrámával együtt új hadiképek is vetítésre kerülnek. A három nap alatt az előadások nem folytatlagosak.

* Harcszerű mutatványok és mérközések. (Katonai sláger az Urániában.) A budapesti helyőrség által Marinzi gróf gyalogsági tábornok, Budapest katonai parancsnokának vezetése és az egész budapesti helyőrség részvételével felvett film ma kerül bemutatásra az Urániában. Magas katonai értékek szolgálatában áll a színház akkor, amikor ezeket a tanulságos és felette érdekes képeket a közönségnek bemutatja. Egy valóságos kis harctér látszik, melyre harsai készültségben vonulnak fel a gyalogosok és lovasok, ágyuk és társzerekek. Gépfegyverek kattognak, ágyuk dörögnek, gyalogsági és lovassági rohamok követik egymást. Felvonulnak a hidászok, a távirádszok, a kerékpáros századok. — Kellermann: Az alagút világszenzációt jelentő 3000 méteres filmesoda, mely a világ minden színházában hónapok óta műsorban van legközelebb az Urániában.

Hadik-huszárok a Visztula mentén.

(Orosz tiszték Varsó elestéről kérnek hírt. — Rohamnál nem kell a kard.)

Az Aradi Közlöny tudósítója.

Arad, október 28.

Apró mozaikokból lassan-lassan összeáll az a gigászi méretű kép, amely égő színekkel mutatja be a világ legnagyobb, legvéresebb küzdelmét. Harctéri levelek, harctérről hazatérők elbeszélései világot vetnek egy év küzdelmeire, fáradsalmaira, nehézségeire, mint szövegkísérő illusztrációk mutatják be a hivatalos jelentések egy-egy szürke és jelentéktelennek látszó mondatát. Hőfer azt mondja: „Itt csapataink tízszeres orosz tulerőt tartottak fel és vetettek vissza” s jön egy sebesült tiszt, beszél hallatlanul véres küzdelemről, elkeseredett és halálos lendületről, megmegujuló erőfeszítésről, halálos rohamról s most már a szemünk előtt van az egész: „tízszeres orosz tulerőt tartottak vissza”, „kikérvszerítették az átkelést”, „szuronyrohammal elfoglalták a helységet”...

Egy év nehéz küzdelmeiről, véres csatáiról, fáradsalmairól beszél Hertelendy Béla huszárcapitány is, a Hadik huszárok kapitánya, azoké a Hadik huszároké, akikről ma már oszadalattal beszél mindenki. Az aradi huszárok kardjukkal, karabélyukkal, szuronyukkal, sok-sok vérrel nevet verskedtek ki maguknak, a hadsereg körében ma már fogalom ez: számuk s minduntlan dicsőréttel emlékeznek meg róluk nemcsak a mi, de a németek vezérei is. Hertelendy Béla egyike az ezred legderekabb tiszteinek, széles mellét az érdemrendek nagy sora díszíti, köztük a legszebb tiszti kitüntetések, a signum laudis és a katonai érdemkereszt s legközelebb odakerül gomblyukába a német *askereszt fehér-tekete szallagja is.*

(Kozákok ellen a trén védelmére.)

Teljes egy évet küzdött a harctéren Hertelendy kapitány. Előbb, a háború első hónapjaiban vonatosztágot parancsnok volt. Hogy mi az, egy vonatosztágot vezetni, rendben tartani száz és száz szekeret, megértetni magát öt-hat nyelven kocsisokkal, akik nem katonák, talán nem is voltak soha azok, fenntartani közöttük a fegyelmet, ha egy puskalövés eldördül, azt laikus el sem tudja képzelni. De kétszeresen nehéz ez a feladat egy huszártisztnak, akinek béke idején e tekintetben semmi praxisa.

— Az első időben — mondotta munkatársunknak Hertelendy kapitány — különösen sokat kellett szenvednünk. Az orosz tüzérsgnek bőségesen volt municiója, ha egy magános szekeret megláttak az országúton, még attól sem sajnáltak tíz-husz srappellé, pláne vad lövöldözésbe kezdtek, ha egy vonatosztágot, szekérsort pillantottak meg. A civilkocsisok közt ilyenkor csak a legnagyobb nehézséggel lehetett a rendet fenntartani, összetartani, együtt tartani őket, megakadályozni abban, hogy el ne hajtsanak, megfenyíteni azokat, a kik azzal bontották a rendet, hogy a másik elé akartak kerülni. Lassanként azonban ezek is megszokták a tüzet. Egyik legnehezebb napunk augusztus vége felé volt. Egy erdő mellett haladtunk el, a mikor a fák közül egyszerre őrlt puskatűz fogadott bennünket. A meglepésszerű támadásra természetesen óriási izgalom támadt s csak a legnagyobb erőfeszítéssel, revolverrel a kezemben tudtam a kocsisok között a rendet helyreállítani. Tisztában voltam

azzal, hogy az erdőben lórl leszállt kozákok lövöldöznek ránk. Hamarosan összeszedtem azokat az embereimet, nagyobb részt betegeket, a kiknek volt puskájuk, karabélyuk. Alig hogy ez megtörtént, vagy husz-harminc kozák lovon a kocsiok közé rontott hangos ordítózás és lövöldözés közt s igyekezett kavarodást okozni. Embereimmel nekik mentem, rövid, de véres küzdelem fejldött ki, a melynek eredményeképpen a kozákok leterítve maradtak a küzdelem színhelyén, alig kettő-három menekült meg. Ekkor embereimmel rajvonalba fejlődve behatoltam az erdőbe s azt a száz-százötven kozákokat, a kik ott a ta mögé bujva lövöldöztek ránk, elkergettem. A vonatosztágnak is sikerült utját háborítatlanul folytatnia. engem pedig parancsnokságon kitüntetésre terjesztett fel. Ekkor kaptam meg a signum laudist.

(Orosz parlamentier a Hadik-huszároknál.)

Ezután azokról a hosszú hónapokról beszélt Hertelendy kapitány, a mikor a huszárok lórl leszállva lövészárkokban harcoltak. A múlt év október hónapjában kezdtek felállítani a huszárezredknél a gyalog harcoló, ugynevezett lövészszázadokat. Ezeknek magvát azok a huszárok képezték, a kik ló nélkül maradtak. Megsebesült, elesett, vagy megbetegedett a lovuk. Hogy azután a huszárok milyen hamar hozzászoktak ehhez a haremódozhoz, hogy milyen tökéletességre tettek szert a gyalogharcban is, arról ma már felesleges minden szó. A lövészárkokharc egyik érdekes epizódját beszélte el nekünk Hertelendy kapitány.

— Március havában — mondotta — Nida mentén faküdtünk lövészárkokban. Egyszerre a tulajdonról hangos trombitaszó hangzik, majd fehér zászlóval kezében megjelenik az orosz vonal előtt egy parlamentier. Mi is kiküldtük egy emberünket, aki az orosz parlamentert beköltött szemmel hozzám vezet. Az orosz altiszt volt, de feltűnő intelligenciája azt a gyantú óbresztette bennem, hogy tiszt s csak erre az alkalomra bujt altiszt uniformisba. Kitűnően beszélt németül s elmondotta, hogy azért küldték, hogy hozza nekünk tudomásunkra, hogy Przemysl elesett. Nevetve válaszoltam:

— Köszönöm az értesítést, de tessék tudomásul venni, hogy nálunk más viszonyok vannak, mint önöknél. Bármily szomorú tény is Przemysl eleste, a mi hadvezetőségünk arról még az nap hivatalos jelentést adott ki, előttünk nem szokták titkolni a balszerencsét sem.

A parlamentier erre néhány szóval mentegetőzött s elmondotta, hogy az orosz tiszték bizonyosra vették, hogy nálunk Przemysl elestét titkolni fogják.

— Még egyre lérem önöket a mi tisztjeink nevében — fejezte be az orosz parlamentier — Ha Varsó netalán elesne, legyenek szivesek azt nekünk hasonló módon tudomásunkra hozni, mert azt meg már bizonyosra vesszük, hogy ha ez bekövetkezik, a mi hadvezetőségünk egy árva szóval sem fogja elárulni.

Mikor távozott, óvatosan egy csomagot ejtett el a huszárok közt a lövészárkokban. A huszárok a csomagot természetesen nekem adták át: egy csomó próklamáció volt benne

magyarul és oroszul — mellettünk tudniillik oroszok feküdték — amelyekben otromba igényekkel akarták a mieinket megadásra csábítani az oroszok. A próklamációkat természetesen elkoboztam. Az oroszok, ugy látszik sejtették, hogy nem értek célt s ezért a legközelebbi alkalommal, amikor a szél fölük felénk fújt, a szelek szárnyán külték felénk igényeiket, a tavaszi vihar a kopár mezőn tényleg végigsodorta a mi árkaikba a papirdarabokat. A próklamációk így eljutottak embereim közé, de — s ezt talán felesleges is megjegyezniem — azok természetesen csak nevetek rajta.

(Szahara sivatag a Nidánál.)

— A további előnyomulás során nehéz küzdelmek várakoztak ránk, néha hetekig tekdüdtünk felváltás nélkül a legelső lövészárkokban. Megtörtént, hogy egy homokbuckában hat hétig feküdtünk, anélkül, hogy felváltottak volna bennünket. Azt a helyet el is neveztük „Sahara sivatagbeli állásnak.” S e nehéz küzdelmek során ismertem csak meg igazán embereimet, szerettem meg őket még jobban, mint addig. Le nem írható az a ragaszkodás, amellyel felebbvalójuk iránt viseltetnek az a szeretet, amelynek minden lépten-nyomon jelet adják. Támadások után először parancsnokuk iránt érdeklődnek: nem-e történt valami baja, nem sebesült-e meg, roham közben testükkel védelmezik. A szakácsom nem egyszer fényes nappal a legnagyobb golyózáporban elhozta hozzám az ebédet. Kis kosárba sültet, bort, ásványvizet rakott, aztán egy kilométer is megtett hasoneuszva fűtyülő golyók, robbanó srappellek közt, de kapitányáról minden nap gondoskodott.

— Erra az időre esett Lemberg visszafoglalása is, amelyet a lövészárkokban méltóké megörökítettünk. Mi is kitettük az árok elé a táblát:

„Lwow zabrali”

Az oroszok, akik fölünk 6—700 lépésnyire feküdték, kényelmesen olvashatták. Aztán mikor beesteledett, a századom tárogatósa kuruc dalokat kezdett játszani. Az oroszok addig szünet nélkül lövöldöztek, de amikor a csillagfényes éjszakában felhangzottak a bánatos, szomorú kurucnóták, abbahagyták a tüzelést s ők is csendben hallgatták a tárogatószót: „Hej Rák/cey, Beresényi...”

(Sétapálcával és ásóval rohamra.)

— Ezután a Visztula mentén kezdődött meg az előnyomulás, elfoglaltuk Sandomierzet, majd rövidebb ideig német kötelekben harcoltuk. A századnak ezek voltak a legküzdelmeesebb és legnehezebb napjai. Minden nap egy-egy szuronyroham a legnagyobb gyalogsági és tüzérsgéi tűzben. Amikor mindennaposok lettek a rohamtámadások, megtanultam, hogy milyen kevésse praktikus, milyen felesleges szerszám a kard. Nem is vittem többé a támadásoknál magammal a kardomat, hanem csak egy sétapálcát s azzal adtam jeleket, jeleztem a parancsokat embereimnek. A kard helyett egy új fegyvert vettem magamhoz: a gyalogsági ásót, amelyre tisztnek ép ugy szüksége van, mint a legénységnek, ha arról van szó, hogy támadás közben hirtelen fejének tedezéket keressen az ember. Az ásó pajzsként is jó szolgálót tett s a kézi tusában a revolver mellett szintén a leghathatósabb fegyver.

Ahol diplomáciai titkokat vásárolnak.

(A francia külügyi hivatal „fizleti osztálya.” — Poirot ur számai.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, október 28.

Megértük ma, hogy egy amerikai újságíró, aki most Budapesten tartózkodik, az entente diplomáciájának titkos munkájáról rengeteg érdekességet tud külföldi tapasztalataiból. Amit az angol titkos ügynökökről elmondott: ma már közöltük. Az entente másik két államának titkos diplomáciájáról ezeket mondták el:

— A francia külügyminisztérium is nagy-szerűen szervezte a titok-vásárt, sőt szemérmelenség dolgában túltett az angolok mesterkedésein, mert politikai ügynököit aranyzákokra tette. Tudomásom van arról, hogy valamennyi külföldi francia bank expozitúrájának megbízatása van, hogy a francia külpolitika irányításai szerint működjen, mert csak így számíthat a hazai kormány támogatására. A külföldi francia bankokat a külügyi hivatal havonta informálja, hogy az illető állam melyik politikai pártja kedves a republikánus és a bank természetesen abból a pártból választja be igazgatósági tagjait, annak a pártnak ad olosó kölcsönöket, — szóval a bank vezetője egyúttal Franciaország politikai ágense. A külföldön dolgozó francia iparvállalatok meg jórészt egyenesen a francia külügyi hivatalok kém-szervezetei. Mert hiszen mi sem könnyebb egy külföldi iparvállalatnak, mely sok helyen a hadseregnek is szállít, dolgozik, mint kikémlelni az ország katonai viszonyait.

Poirot ur vendégei.

A bankok és az iparvállalatok a diplomácia expozitúrái, a főület Párisban, a Quai d'Orsay-n van, a külügyminisztérium palotájában. A főlépcsőn csak a diplomácia kémje járhat be a ragyogó épületbe, ellenben a hátsó cselédlépcsőn akárki, akinek eladó titka van. A portásnál, aki a cselédlépcső bejáratánál van, Poirot urat kérdezik a beszállók. Bevezeti őket a szuterén egy irodahelyiségébe, ahol Poirot ur jegyzőkönyvre veszi párnázott ajtó mögött az indiszkréciókat. Aztán egy számot nyom az „eladó” markába avval az udvarias megjegyzéssel, hogy sziveskedjék egy hét múlva a Societé Générale Rivoli-utcai fiókjában a titkári irodában jelentkezni. Az eladó a számmal jelentkezik egy hét múlva és ha a külügyi hivatal jónak találta információját, kifizetnek neki a bankban egy olyan összeget, amennyit a kormánynak megér az eladott titok.

Konkrét esetet is tudok. Egy balkáni állam követének a huszonegy éves jogász fia egy esztendőn keresztül adta el Poirot urnak az apja aktáit, dossier-it, amiket pontosan lemásolt. Egy év alatt hatvanöt ezer frankhoz jutott a kölyök, teljesen elzűhött és megbetegedvén, ágyának dőlt. Lázalomban kibeszélte titkát, mire az apa összekülönbözött a francia kormánnyal és el is kellett hagynia állását, mert jogos felháborodásában a francia külügyi államtitkárt alaposan lehordta egy tanácsos jelentésében.

Francia kém-díj német rokkant katonák alapjára.

Franciaország külügyminisztériumának különben van egy tisztán franciákból álló kém-szervezete, mely a hadügyminisztérium közreműködésével, támogatásával működik. A ké-

mek katonatisztek és műszaki emberek, akiket rajonként, hármassával, négyessel küldtek ki különösen Németországba az erődítések, katonai intézkedések és tervek ellenőrzésére. Ezek a kémek nagyszerűen dolgoztak, mert a nagy anyagi jutalom mellett előléptetésre is számíthattak és a francia vezérkarnak nem egy tagja évekig volt kém külföldön. Persze ezek a kémek sem csálhatatlanok és erre vonatkozólag egy jóízű kis históriát mondhatok el.

Egy ilyen katonai kém nagyon megbízható volt Metzben egy német tisztel, a kiról tudta, hogy kissé rendezetlen anyagi viszonyok között él. Egy napon, mulatozás közben felszólította a német tisztet, hogy adjon el neki katonai titkokat. A német tiszt szívesen belement a játékba, azonban azonnal jelentést tett az egész dologról feljebbvalóinak. A feljebbvalók pedig szépen összeültek, hamis térképeket rajzoltak, hamis adatokat csináltak a német hadsereg titkairól és ezeket a tiszt átadta a gyanútlan francia kémnek. Az megbuzgón küldte a szakértelemmel elkészített jelentéseket a francia hadügyminisztériumnak, a mely szintén felült a hamis információknak és óriási összegeket bocsátott a kém rendelkezésére.

A kém pedig a német tisztet ezresekkel honorálta, a ki aztán a szép summákat feljebbvalóinak nyújtotta át, a kik meg szépen befizették a német katonák rokkant alapja javára. Ez így ment hónapokig, úgy, hogy a francia külügyi hivatal valami huszezer frankot juttatott a németek rokkant alapja javára. Aztán egy szép napon elcsípték a francia kémeket — a német tisztet pedig kitüntették.

Házasság titkos aktáért.

— Az orosz diplomáciáról már köteteket összeírtak, — én csak egy esetet akarok elmondani jellemzésére. Németországban, Drezdában egy orosz arisztokrata hölgy jelent meg egy szép napon, szédítő szépség, akiért az egész nagy város rajongott. A nagyvilági dús-gazdag hölgyet hidegen hagyta minden udvarlás, csak éppen egy szabadságon levő fiatal követségi titkár tüntetett ki legbájosabb mosolyával. A titkár elvette az arisztokrata nőt és magával vitte állomáshelyére. A feleség négy hónapi együttlét után egy szép napon megszökött és vele együtt nyoma veszett egy csomó aktának. — Egy év múlva pedig a derék nő, akiről Péterváron a pro forma megindított nyomozás semmit sem akart tudni, — megjelent az udvari bálon. Szóval az volt, akinek kiadta magát és csak azért vetemedett az aktalopásra, hogy orosz diplomaták kegyeibe térközve Péterváron az udvari bálkon megjelenhessen.

Igy dolgozik az entente diplomáciája. Ez csak néhány tekintet, amit munkájára veteltünk. Ha mélyére nézhetnénk, olyan dolgok tárulnának elénk, melyek az olasz kamorra cselészövénnyel is tüzérvényesítik. De mit ér ez a kitűnő diplomácia, ez a becsületlen játék, fő katonákkal és igazi lelkesedéssel szemben?

A becsület, kötelesség és józan ész parancsolja, hogy jegyezzünk hadikölcsönt.

— A legnehezebb napunk július hetedikén volt, amikor a németek mellett váll-váll mellett Zomborzin falut kellett elfoglalnom két századdal. A falu drótsővényekkel, spanyolbakokkal s minden képzelhető technikai eszközzel meg volt erősítve s csak nagy tűzérési előkészítés után indíhattunk rohamra. Meglehető nagy veszteségek között jutottunk előre a teljesen sík területen, ahol semmi sem nyújtott fedezéket. Végre egy keskeny kis árokhoz értünk. Tovább már nem tudtam előre jutni, viszont ott állandó oldalazó gyalogsági tűznek voltunk kitéve. Az oroszok mindössze háromszáz lépésnyire voltak tőlünk. Az oldalazó nagy veszteségeket okozott nekünk, végre is egy mentő gondolatom támadt: kiadtam a parancsot, hogy embereim vessék le hátbőröndjüket s rakiák ki maguk elé az árok partjára. Ettől kezdve az orosz golyók állandóan a bornyukat keresték fel. S kiderült, hogy az oroszok robbanó és dum-dum golyókat használtak, mert egymás után gyuladtak meg a bőröndök s a huszárok a lapáttal ütögetve oltották a tüzet. A harcba szünet állott be, amit fel akartam használni a halottak és sebesültek eltakarítására. Tertani lehetett ugyan attól, hogy az oroszok lövöldözni fognak az egészségügyi személyekre is, mégis megparancsoltam egy szanitéc-alfosztásnak, hogy néhány embert maga mellé véve, szedje össze a sebesülteket. Az alfosztás a genfi zászlóval a kezében ki is lépett s az oroszok respektálták a vörös keresztet lobogót. Amint azonban valaki közülünk megmozdult az árok szélén, rögtön lövöldözni kezdtek rá. A sötétség beálltával aztán folytatódott a harc s kemény tusa után ki is vertük az oroszokat a faluból.

— Néhány napig ezután tartalékba kerülünk, jól megérdemelt pihenést élveztünk, majd Lublin alá kerültünk. Lublin ostroma közben baleset ért, a sík mezőn elesuszva lábamat, amely már régebben el is volt törve, ujból kifocmitottam s így betegem el kellett hagynom a harc-eret.

GYÁSZROVAT.

Halálozás. Nagy részvét mellett helyezték ma örök nyugalomra Ujaradon rétháti Kovacsics Róza urnót, Kovacsics Gyula aradi vörös kereszties megbízott nővérét s Laozay Endréné nagynénjét. Az elhunyt egész életét a jótékonyaságnak szentelte, különösen az ujaradi Vörös Kereszt egyesület kebelében fejtett ki áldásos működését, mely egyesületnek különben alapítója, választmányi tagja és titkára volt. Amióta a háború kitört, rétháti Kovacsics Róza mint önkéntes ápolónő folytatott önfeláldozó jótékony munkát. A temetésen a család tagjain kívül részt vett Nopcsa Elekné báróné, Zelenski Matild grófné védnökne vezetésével az ujaradi Vörös Kereszt egyesület s egész Ujarad uri társadalmá. A temetési menetben ott haladtak gyászszászlok alatt az összes ujaradi lábbadozó sebesültek, továbbá az ujaradi katolikus ifjúsági egyesület és az ujaradi olvasóegyesület küldöttségei. A ravatalra a család tagjain kívül koszorút helyeztek Nopcsa Elekné báróné, Pallavicini Alfrédné grófné, a Vörös Kereszt egyesület választmányá s az elhunytak számos jóbarátja és tisztelője.

Teljesen bekerítve a szerb hadsereg.

(Szabad az átjárás a Dunán Bulgáriába. — Kragujevac és Nis eleste előtt. — Csapataink találkozása a bolgárokkal. — Hat angol tábornok pusztulása egy elsüllyesztett angol hadihajón. — Három orosz hadihajót elsüllyesztettek a bolgárok.)

— Távirati tudósítás. —

Budapest—Szófia—Berlin—Bécs, okt. 28.

Elfoglalták a bolgárok Pirotot.

Szófia. Hosszu és véres harc árán bolgárok ma elfoglalták Pirotot, ahová ma bevonultak a győzelmes hadak. A bolgár hadsereg ma megteremtette az összeköttetést az osztrák-magyar és német hadseregekkel.

Szedánja előtt áll a szerb hadsereg.

Szófia. A nisi előnyomulás északon és délen feltartóztatlanul halad előre. A bolgárok majdnem az egész Timok folyó birtokában vannak s alig negyven kilométernyire állnak Nistől. A bolgárok Üszküb-nél gyorsan előnyomulnak észak felé az ellenséget üldözve. A Kambana szerint a szerb hadsereg nagy Szedán előtt áll. Makedóniában törökök is harcolnak a szerbek ellen. Dedeagacsba folytonosan érkeznek újabb török csapatok.

Ei kell takarodniok az entente csapatoknak Szalonikiből.

Berlin. Szaloniki-i jelentés szerint a görög parancsnok értesítette az entente csapatok főparancsnokát, hogy a görög csapatoknak Szalonikiből való elszállítását november hatodikáig várja.

Angol csapatok a szerb határon.

Amsterdam. Tennant angol államtitkár az alsóházban kijelentette, hogy az angol csapatok Görögországban a szerb határon állanak.

Elérkeztek csapataink a döntés helyére.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: A Mackensen tábornok vezérlete alatt álló német, magyar és osztrák haderők az összes szerbiai frontokon győzelmesen nyomulnak előre és máris elérték azokat a legfontosabb pontokat Közép-Szerbia védelmi vonalán, ahol a döntésnek meg kell történni. Ugyanekkor az entente hadseregei kénytelenek belátni, hogy óriási áldozataik, amelyeket Szerbia közvetett védelmében hoztak, teljesen hiábavalók. Az olaszok és az oroszok támadásai gyorsan elhanyhultak és az osztrák határon, valamint Volhyniában tudatára ébredtek annak, hogy összes erőfeszítésükkel sem befolyásolhatják szerbiai offenzívánkat, úgy, hogy ma már az emberanyaggal és a municióval takarékosabban bántanak. Minden más következtetés levonása nélkül egészen bizonyosan megállapítható, hogy a nagyvonalú mentési kísérlet, amelyet a szerbek érdekében indítottak, sikertelen maradt, az ententének azonban óriási veszteségeket okozott.

Menekülés Kragujevacból.

Szófia. Az utolsó szerb erősség, Kragujevac, a bukás küszöbén áll. A szerbek egyetlen municiógyárukat, raktárakat hadifőszerelesztük nagy részét vesztik a várral. A vártól délre, délnyugatra járhatatlan posvány és ingovány van, a

mely a hadikészlet elszállítását lehetlenné teszi. A középponti hatalmak hadereje 31 kilométernyire van Kragujevac-tól, amelynek bevétele teljesen össze fogja roppantani a szerbek állását.

Az Üszküb-i zsákmány.

Szófia. Az üszküb-i zsákmányban, mint pótlólag jelentik, nagy tömegű lőszer is volt.

Találkozás Kladovóban.

Bécs. Orsováról jelentik a Neue Freie Presse-nek: Tegnap este ért az első bolgár lovasjárőr Kladovóba és jelentkezett a hadseregparancsnokságánál. A bolgár lovasjárőr két tiszt vezetésével huszonöt emberből állott és Brzi-Palánka irányából jött. Mitinováctól nem messze északnyugatra a bolgár lovasjárőr találkozott a mi lovasjárőrünkkel, a melyet szintén tiszt vezetett. Ezzel nyargalt be Kladovóba. A fogadtatás nagyon lelkes volt. A mi katonáink hurrával és éljennel köszöntötték a bolgár lovasokat, leemelték őket a nyeregből, kézről-kézre adták, ölelték és összeöleltek.

Ma délelőtt a hadseregparancsnoka Adolf mecklenburgi herceggel Kladovóba ment, hogy a fegyvertársak első hírvéleit üdvözölje. A bolgár lovasjárőr vezetője nyomban jelentkezett, azután a hadseregparancsnok a herceggel együtt szemlét tartott a bolgár lovascsapat fölött, amely pompásan fest: csupa színes, dőlő legény, parancsnokuk Glosev hadnagy. Ő volt az első, aki az összeköttetést a bolgár sereg és a mieink között létrehozta. Szemle után a hadseregparancsnoka megvendégelte a bolgár lovasokat és a tisztikart is vendégül látta a két bolgár tiszttel együtt reggelire. Adolf mecklenburgi herceg poharat emelt a szövetséges államok uralkodóira és hadseregeire.

Egész nap szőtt a zene Kladovóban, a katonabandák bejárták a várost és a zene hangjaira nagy tömegek esődültek a román partra, onnan túlról nézték a viasságot.

Délután a bolgár tiszti lovasjárőr Negotin irányában utra kelt. A mieink jó hosszú uton elkísérték őket és melegen elbucustak a bolgár lovasoktól. Kladovó házai azokkal a fehér zászlókkal voltak feldiszitve, a melyeket a szerbek kitztek, mikor a mi csapataink bevonultak.

Zajecsár elfoglalása után.

Szófia. Zajecsárt rövid, de rendkívül heves támadással foglalta el a bolgár hadsereg. Az igen megerősített várat hátrvédő csapatok védelmezték; a helyőrség zöme Knyazevác eleste után Brastovac felé elvonult. Igen sok hadizsákmány jutott kezünkbe.

Zajecsár bevételével megdőlt az utolsó határszéli erődítés és Negotintól Pirotig teljesen szabad az út Bulgáriából Szerbiába. E tág kapu a bolgár hadsereg oly rettenetes nyomást fejt ki Szerbiára, amelynek semmiképpen nem tud ellentállani.

Nis veszedelme.

Szófia. Alexinácon kívül bolgár kézen van már valamennyi Nis felé vezető vasúti csomópont. Knyazevác

északkeletről, Pirot keletről, Vranja délről zárja el Nist. A határszéli várak ostrománál lekötött, de immár felszabadult bolgár haderő széles ívben közeledik a polgári lakosságtól teljesen kiürített legutóbbi szerb főváros felé.

Vasutakat építünk Szerbiában.

Szófia. A szerbek végső reménye, hogy a megtört hátrvédő hadseregek előnyomulása az utak rossz sága, járhatatlansága miatt tenn fog akadni, hiábavaló. A meghódított területen szédtületes gyorsasággal épülnek a vasúti vonalak, a szükséges anyag odaszállítását a vízi út felszabadulása nagyban megkönnyítette. Csakhamar kiterjedt vasúti hálózat fogja megkönnyíteni a szövetséges hadsereg közvetlen érintkezését.

Szabad az út a Dunán.

Berlin. A Times-nak jelentik Bukarestből: Szerb csapatok hátrálnak a Dunától. A magyar és az osztrák hadsereg előtt most Orsovától a Dunán át szabad az átjárás Bulgáriába. A Dunán tizenöt gőzhajó veszttegel.

Tengeri harcok a bolgár partokon.

Szófia. (Hivatalos) Tegnap délelőtt az orosz flotta Várnát bombázta. Parti ütegeink viszonzták a tüzelést. Két orosz hadihajót elsüllyesztettünk, a többiek buvárhajóktól üldözve elmenekültek. A bombázásnak néhány polgári személy áldozatul esett, a katonai kár csekély.

Budapest. A Pester Lloyd tudósítója jelenti Bukarestből: Az Univerzális jelenti: A Goeben, Breslau és Hamidie török hajók megtámadták az orosz flottát, amely három sorhajóból, néhány páncélosból és torpedonaszádokból állott. A harc kimenetele még ismeretlen. Az Época jelenti: Kedd éjjel a bolgár csapatok elhagyták a román határt és Dedeagacsba mentek.

Várnát bombázták az oroszok.

Szófia. Az orosz flotta a várnai kikötő és a város ellen irányította tüzelését. Az orosz tüzérség megfigyelői hydroplánok voltak. Várnában néhány ház megrongálódott.

Budapest. A Pester Lloyd tudósítója jelenti Szófiából: Dedeagacsból jelentik: Az ellenséges flotta tegnap újból megkísérelte a város bombázását, de a rossz időjárás akadályozta ebben. A bolgár-román viszony kedvező fordulatot vett. Bulgária viszonya Görögországhoz is kitűnő.

Elsüllyesztett angol hadihajó.

Konstantinápoly. Azt az eddig még nem hiteles hírt, hogy egy angol hadihajót elsüllyesztettek, amely alkalommal hat tábornok az egész angol és francia tisztikarral halálát lelte, most hivatalosan megerősítik. Az öröm leirhatatlan.

Minden ötven koronás kötvény jegyzése egy-egy csöpp, melyekből milliárdok lesznek a hadsereg számára. :- :- :- :-

Városatya-jelöltek.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, október 28.

Arad város törvényhatósági bizottsága november 14-ikére tűzte ki a városatya választásokat. Valószínű, hogy a polgárság körében ezuttal nagyobb és szenvedélyesebb mozgalmat nem kelt az alkotmányos eseményre történő készüldés és maga a választás sem, mert a világtörténelmi események drámai gyorsasággal lefolyása minden gondolatunkat és figyelmünket a harcerekre és a diplomaták kabinetjében lejátszódó jelenetekre teljesen igénybe veszi. A háború, amely a magyar nemzet teljes testvéri egységét kovácsolta egybe, elnémított minden politikai harcot és láttuk, hogy az időközi országgyűlési képviselőválasztások mind egyhangúak voltak. A polgárság nem akar most politikai küzdelmeket vívni, fiaink, testvéreink a harcerekre fejtik ki a nemzet fizikumában élő energiákat. Az aradi munkapárt vezetősége épen ezért oly városatya jelölteket ajánl most a kerületeknek, akiknek személye, közéleti tevékenysége minden aradi választó polgár előtt ismeretes, szimpatikus és akiknek működése a törvényhatóság termében az egész város lakosságának feltételül hasznára lesz. Mind a négy városatya jelölt egyéniségüknél, továbbá állásuknál fogva díszre és előnyre lesznek a város életét irányító törvényhatóságnak. Eddig is nagy érdeklődést, sok jóakaratot tanúsítottak, igen értékes támogatást nyújtottak szakközvetítésekben, vagy oly alkalmakkor, ha a város tudásukat igénybe vette.

Zimmermann Károly dr.

az I-ső kerület városatya jelöltje. Emlékezünk még arra az osztatlan öröme, amely a kórház igazgatói állására történt kinevezését fogadta. Zimmermann dr. nemcsak, hogy beváltotta a működéséhez fűzött összes reményeket, hanem tulszárnyalta azokat. A gyógyulást kereső közönség ismeri őt, mint nagytudású, szerencsés kezű operatort, aki pedig látja, hogy milyen lelkesedéssel és odaadással dolgozott megboldogult Urbán Iván báró főispánnal együtt az új kórház létesítésén, az végtelen tisztelettel hajtja meg az elismerés lobogóját, energiája, kitartása és közegészségügyi tudása előtt. Az egész város közönsége a legmélyebb hála van kötelezve neki azért a munkásságért, amelyet a járványbizottságban fejtett ki az elmúlt esztendő nehéz napjaiban. Az ő eszméje volt az, hogy a kitéréses tífuszt úgy lehet és kell lokalizálni, ha a várat teljesen elzárják, onnan az összes hatóságokat és a csapatokat kilakoltatják. Üléseken és a sajtóban folytatott propagandával igyekezett az illetékes tényezőket meggyőzni eme nagy horderejű rendszabály hatásosságáról és az eredmények után, hálás elismeréssel emlékezett meg mindenki a gondolat felvetőjéről. Orvosi működése a megyei kórház jó hírét messze földön tette ismertté és amit Zimmermann dr. a háború alatt az ápo'ónök kiképzése és a sebesült katonák gyógykezelése révén a nemzeti ügy érdekében tett, oly nagyszabású hazafias cselekedet, hogy annak méltatása túlnő ezen a kereteken.

Embey Iván kir. tanácsos

aradi pénzügyigazgatót ajánlja a munkapárt a II. kerületnek. Elmondható, hogy soha még jelölés olyan egyhangú megalégedést nem keltett, mint ez. Ki akarna Athénbe baglyot vinni? Melyik aradi embernek kell a pénzügyigazgató általános tisztelet és nagyrabecsülés által kö-

rülvett alakját bemutatni. Majd négy évtizede, hogy a pénzügyi közigazgatás minden lépcsőfokán esek jót tett mindazokkal, akik hozzá fordultak. Csak néhány napja, hogy a király aradi pénzügyigazgatóvá nevezte ki és ebből az alkalomból a sajtó, a közönség, tisztviselőtársai olyan meleg ünneplésben részesítették, amilyen pénzügyi tisztviselőnek még aligha jutott osztályrészül. A legszeretetre méltóbb egyéniség, akinek diplomata modora azonban egyenes jellemmel és meleg szívvvel párosul. Autochtón aradi ember, aki városa minden követ a hűséges gyermek szeretetével szereti és aki már eddig igen értékes és hasznos szolgálatokat tett a köznek, aki azt a szoros kapcsolatot, amely a kincstár és a város közt fennáll, mindig a város javára iparkodott kihasználni. Akik a hangos reklámot kerülő működését ismerik, tudják, hogy a pénzügyigazgató a város közéletének erős oszlopa.

Just Ferenc

az államvasutak aradi üzletvezetőjét a IV. kerület választóinak bizalmába ajánlja a munkapárt. Két nap előtt, amikor a király Just Ferenc eddigi páratlanul hasznos munkásságát azzal honorálta, hogy aradi üzletvezetővé nevezte ki, méltattuk ennek a kiváló férfiúnak tevékenységét és azt az áldásos viszonyt, amely az ő aradi működése következtében a város és a vasut közt van. Azok a megállapítások, amelyek a róla írott sorokban foglaltak, a közönség részéről azzal nyertek szankciót, hogy kineveztetése alkalmából Aradról gratuláltak az államvasutak igazgatóságának. A IV-ik kerület a vasutasok kerülete, akik hosszú éveken át kifejlődött tradíció alapján választanak maguk közül képviselőt a város parlamentjébe. Azt hisszük, hogy méltóbb reprezentánst nem találhatnak, mint az üzletvezetőt, aki igen sok esetben adta tanujelét annak, hogy Arad város közügyei iránt nemcsak melegen érez, hanem szeretettel foglalkozik velök. Nemcsak díszre lesz a törvényhatóságnak, hanem ismervé munkaerjét és erős akaratát, biztos, hogy azon a helyen, ahová a polgárság bizalma állítja, ott nagy stílusú képességeit annak hasznára gyümöleszteti.

Koromzay Frigyes

az Acsev. igazgatója ugyancsak a IV-ik kerület bizalmából kerül a törvényhatóságba. Magyarország legnagyobb magán vasútjának, az európai hírv. Acsev.-nek az igazgatója. Mikor az igazgatóság meghívásának eleget tett és állását elfoglalta, a szaklapok és a szakkörök, mint a vasut életében nevezetes eseményt méltatták. Elsőrendű szaktekintély, ak előtt minden vasutas kalapot emel. A IV. kerület hála kötelezi a várost, önmagát megtisztelti azzal, ha ő nyújt módot, hogy Koromzay igazgató tudását és szervező képességét a törvényhatóság megnyerhesse. Láttuk, hogy mint a vízművek zárgondnoka, milyen hűséges sáfárja volt a reá bizott nagy vagyonnak, amely az ő kezelése alatt több, mint százhatvanezer korona tisztá hasznót hajtott a városnak. Noha ez ideig nem volt tagja a közgyűlésnek, a legszivesebben állott a város rendelkezésére. A műszaki bizottság legutolsó ülésén, amelyen mint meghívott tag első ízben részt a közügy intézésében, Lőcs Rezső helyettes polgármester a legmelegebben üdvözölte, mert tudja, hogy mit nyert ezzel a nagy tudású, világos fejű, éles eszű kapacitással a bizottság. Első felszólalása, amelyet a vezető szövepre hivatott egyéniségeknek kijáró, tesztül figyelemmel hallgatott és élvezett a bizottság minden tagja, mennyi produktív gon-

dolatot és eszmét hozott felszínre? Az olcsóbb víz és a esőhálózat kibővítése kell, hogy a város programja legyen — mondotta — és a most küszöbön álló óriási jelentőségű villamossági kérdések megoldásának helyes irányát ő mutatta meg, a mikor az eddig ég és föld között lebegő teoretikus előadásokat a maguk természetes útjára, a Villamossági Részvénytársasággal megindítandó tárgyalások bázisára terelte. A város jövője attól függ, hogy milyenek lesznek a műszaki alkotásai. A jó sors kegyessége, amikor olyan munkaerőt nyer a törvényhatóság, mint Koromzay Frigyes.

H I R E K LEGÜJABB.

Erkezett reggel 3 órakor.

Lugano. Az olasz cenzura harminchat órára beszüntette az egész olasz sürgöny és távbeszélő forgalmat, hogy megakadályozza a sajtóközléseket Vencence bombázásának részleteiről.

Páris. Briand igazságügyminiszter az újságírók előtt a következő kijelentést tette: Viviani miniszterelnök lépéseket tett az irányban, hogy a kormány tagjainak számát szaporítsa. A tárgyalásokat még folytatjuk. Nekem nincs hivatalos megbízatásom, mert hiszen nincs is miniszterválság. Nincs egyébről szó, mint különböző politikusokkal folytatott félig hivatalos jellegű tárgyalásokról. Ezért semmi határozottat nem mondhatok, csütörtök délután talán már többet.

London. French jelent: Huszonegyediké óta a helyset változatlan. Az eredmények nem jelentősek.

Bécs. Ausztriában a mezőgazdasági gépszek és fűtők szabadságidejét a hadügyminiszter november 30-ig meghosszabbítja. Az alkalmasok is bevonulási halasztást kaptak eddig.

Bécs. A semleges államok újságíróit ma fogadta Weiskirchner polgármester. Üdvözlőbeszédében kijelentette, hogy jövetelük az elkövetkezendő békés együttműködés hírnöke. A beszédre Krafft lausanne-i szerkesztő válaszólt köszönve a fogadtatást.

London. A Times jelent: Trifosius tábornok dandárparancsnok elesett.

Bukarest. A kivitelre szánt gabona árcsökkenésére való tekintettel a közmunkaügyi miniszter elrendelte, hogy a vasuti fizletvezetőségek október 26-tól kezdve ne szedjenek többet ugynevezett utjárulékokat. Minden waggon után, amely gabonát szállít külföldre, ez az illeték 200 franc. Ezentul minden 10.000 kgr. után az illeték csak olyan kiviteli gabona után fizetendő, amelyet a határig nem vasuton szállítanak.

Koppenhága. A Nowoje Vremja írja: Péter király Oroszországnak mindig szerb király marad. Az orosz nemzet őt mindig szívélyesen fogja fogadni. Kastyél és palota számára készen áll mindenkor.

Berlin. A Lokalanzeiger jelent Luganoból: Az utolsó veneczi bombázásnak 212 áldozata van, közöttük tizenegy halott.

Budapest. A Pester Lloyd tudósítója jelent Szótiából: A bolgár kormány elhatározta, hogy Várna bombázása miatt Anglia és Franciaország ellen represszációkkal él. A kormánytélhivatalos lapja azzal tenyeget, hogy a két állam lakosait Dedeagacsban inter-

nálni fogja, hogy így védekezzék a bombázás ellen.

Berlin. A varói egyetemet és a technikát a német kormányzás újból megnyitja. A felügyelője Hattencapski gróf, az urakbáza tagja lesz.

— **Vaskereszt aradi tiszteknek.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király megengedte, hogy livóni Hadty Imre altábornagy a vaskereszt első osztályát és Pfister Károly ezredes, a 33-ik gyalogezred parancsnoka és Hutschenreiter Valter 28. tábori vadászászlóaljbeli százados a vaskereszt másodosztályát elfogadja és viselhesse. A király az ellenséggel szemben kitűnő és önfeláldozó szolgálata elismerésül Balaan Szilárd 33. gyalogezredbeli görög katolikus tábori lelkészt a lelkészi érdemkereszt második osztályával tüntette ki fehér vörös szalagon.

— **A hadikölcsön jegyzés első határvidéjének,** október 30-ának közeledtével nő az érdeklődés, a mely az egy koronás heti befizetések mellett teljesíthető hadikölcsön-jegyzések iránt az *Aradi Kereskedők Takarók és Hitelszövetkezeténél* megnyilvánult. Eddig több mint 450.000 korona összegű jegyzés történt ily módon, a még igen nagy összegre megy azoknak a jegyzéseknek száma, a melyek az iskolák, hivatalok, gyárak és magánosok gyűjtőívén szerepelnek. A vidékről megleghangú elismerő levelekben érkeznek a jegyzősek. A harmadik hadikölcsön alkalmával bizonyára még sokan fogják fölhasználni az alkalmat, a midőn a hadikölcsön jegyzés kedvező módjával egyuttal előnyös tőkgyűjtést kezdhetnek meg.

— **Királysértő Aradra internált szerb.** Milovanovits Illés szerajevói illetőségű, de már régebben Magyarországon élő szerbet, a háboru kitörésekor Aradra internálták, a hol katonai őrizet alatt a sertésbizlatótelepen foglalatokodott. Ez év augusztus hó tizenötödikén történt, hogy Milovanovits Illés ez alkalommal katonai fedezet nélkül, találkozott egy barátjával: Vleikó Györggyel és egy szabadon járókelő orosz fogolylyal, akikkel betért az aradgái Csorda-utca egyik korcsmájába. A mulatság azzal kezdődött, hogy a fogoly muszka megtanította a cimboráit orosz módra sörözni, még pedig úgy, hogy minden pohár sörbe egy pohár seprópálinkát öntött. Ettől aztán csahamar jókedvük támadt a szerb-muszka társaságnak és amikor már telőpontra hágott a jókedv, Milovanovits Illés — királysértést követett el. Reprodukálhatlan dolgokat mondott Ferenc Józsefnek. A korcsmáros királysértés miatt feljelentette az aradi internált szerbet, aki ellen megindult az eljárás és mint ahogy a királysértések az illetékes királyi ítélőtábla székhelyén tárgyalandók, a bűnüggyel tegnap foglalkozott a nagyváradi királyi törvényszék és bünsnek mondta ki a királysértés vétségében Milovanovits Illést, akat két havi és egy heti fogházra ítelt és ezt az ítéletet vizsgálati fogság által kitöltöttnek tekintette.

— **Skoda báró tüzérségi felügyelő.** Bécsből jelentik: A királyi Skoda bárót tengerészeti tüzérségi vezérfelügyelőnek nevezte ki.

— **Maxim Gorkijt letartóztatták.** Berlinből jelentik: Az orosz határról azt jelentik, hogy az orosz rendőrség letartóztatta Maxim Gorkijt.

— **Az aradi díjnokok államségélye.** Te-kintélyes számú ezer koronásokat kézbesített ma reggel a postás Varjassy Lajos polgármesternek. Budapestről érkeztek a nagy tekintélyű bankok azzal a rendeltetéssel, hogy felaprózva, a város szolgálatában álló díjnokoknak obozzanak örömet. Az Országos Hadsegélyző Bizottság elnökének, Tisza István gróf miniszterelnöknek kezdeményezésére a szegény és soványan fizetett napidíjasok sorsa iránt érdeklődött a polgármesternél, aki azt válaszolta, hogy bizony a város csak szűkösen támogatja őket és ekkor egy kis állami pénz is. Ma reggel 8350 korona érkezett, amelyből 100—200 koronás összegben jutott a legtöbb napidíjasnak. Volt, aki ennél kevesebbet kapott, de az nőtlen, családtalan, csak maga magát eltartó ember. A segélyezés, amely 1914 év novemberből erre a célra szánt összegnek felel meg, ezentúl állandó lesz. Nagysága attól függ, hogy az illetőnek hány gyermeke van és mekkora családi pótlékot kap. A legnagyobb havisegély összege 30 korona.

— **Aradi vasutások Wolhyniában.** Magyar I. Elek aradi államvasuti tisztviselő írja az Aradi Közlöny szerkesztőségének:

— **Orosz földön szolgáló magyar vasutások** nevében szívélyes üdvözlétem küldöm. Jól érezzük magunkat; a Máv ide vezényelt személyzete példás pontosságával, rettentheilen, szilárd hazafiságával a felsőbb hadvezetőség meglegedését érdemelte ki, amit örömmel tudatok. Az aradi üzletvezetői öngéltől itt Wolhyniában négy tiszt van szolgálatban. Egészségünk, hangulatunk kitűnő.

— **Feldült tüzhelyeinkért.** A háboruban feldült tüzhelyeket újraépítő országos bizottságnak Goldschmidt Zsigmondné bajai lisztkereskedő felajánlotta, hogy örömmel segítené a háboru felvidéki károsultait természetbeni adományokkal. A hazafias gondolkozásán asszony 40—50 csomagot szándékozik felajánlani, minden csomag körülbelül 5 kilogramm súlyú lenne és lisztet, buzdarát, tarhonyát, babot és enyrt tartalmazna. Remélhető hogy a felebaráti szeretetnek ez a megható példája számos követőre fog találni. Az országos bizottság felkéri azokat, a kik a szép példát követni akarják, a Zemplénmegyei károsultaknak szánt adományokat nagybessenyi Bessenyei Zénó tb. főjegyző címére Homonnára, a sárosszegyeieknek szánt adományokat pedig Szepesházy Imre orsz.

képviselő címére Felsővízkőre sziveskedjék irányítani, hogy az élelmiszerek közvetlenül és gyorsabban juthassanak rendeltetési helyükre.

— **Fényképezés korosztály szerint.** Egy fényképész a következő aktuális hirdetést tette közzé:

40—42 éves bevonulónak 12 kabinetkép 9 korona 30 fillér.

Kipódrött hajszu, jóképű magyar ember tért be a fenti fotografushoz. Az előterembe illedelmesen köszönti a fogadó kisasszonyt, majd bámészkodva néz körül. Egyszerre észre veszi az ablakon kifüggesztett táblát, ahol szó szerint a fenti hirdetés állott. Miután azt elolvasta, sarkon fordult és szó nélkül eltávozott. A fényképezési iroda kisasszonya csak nagynehezen tudta visszaszólítani

— **Hova megy bácsi?**

A paraszt nyomban megadta a választ:

— **Magkövetem a nagyságát,** rossz hejen járok, mert hát én a 43—50 éves besorozott katonák csoportjába tartozom és csak a mikor beljebb kerültem, láttam, hogy itt csak a 40—42 éves legényeket fotografálják le...

— **Adakozzunk a katonák meleg ruhájára.**

— **Bevonulók részére a legkellemesebb bevásárlási forrás a Fischer áruház a Szabadság-téren.** Ott alsó meleg trikók, swatterek, harisnyák, keztük, kofferak, minden szükségleti tárgyak a legolcsóbban beszerezhetők, gyermek kocsik és székek gyári raktára. Bevonulók részére 20 százalék engedmény! A Fischer áruházban.

— **Engel kereskedelmi szaktanfolyama.** Lázár Vilmos-u. 2. sz. Telefon 1046. Beiratkozás a november hó 3-án kezdődő 3—4 havi tanfolyamra e hó 28-tól eszközölhetők.

— **Táborba való küldésre alkalmas könyvek, levélpapírok és noteszek Kerpelnél.**

— **Oszi divatlapok Kerpelnél.** 103

— **35 dekás tábori dobozok Kerpelnél.**

— **Fűtsünk papírral!** A drága fűtőanyag mellett sokat megtakarítunk, ha a tüzelésnél olcsó hulladék papírt használunk. Ilyen hulladékpapír kb. 50 kilós bálákban csomagolva kapható: bálanként 2 koronáért az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

— **Apróhirdetések az „Aradi Közlöny” részére felvételnek a Messenger-hoy irodában** Deák Ferenc-utca 8. Ugyauitt kapható az Aradi Közlöny.

Oszták-magyar bank.

Felhívás a részvények letételére.

A szavazatra jogosított részvényesek^{*)}, kik a jövő évi közgyűlésnek tagjaként megjelenni kívánnak, felhívtnak, hogy legkésőbb **1915. évi november hó 30-án, keddig,** az Oszták-magyar banknak hárs, saját nevükre szóló és 1915. évi július hava előtt keltezett részvényét, szelvényivel együtt, a budapesti főintézetnél, vagy a bécsi főintézet letéti osztályánál, vagy valamely fiókintézetnél letegyék vagy leköttessek.

Azok a részvényesek, kiknek részvényei a banknál e célból már előbb letétbe helyezettek, ezáltal külön bejelentés nélkül, a közgyűlés tagjai lettek.

Az ülésnek napirendje, helye és órája a Budapesten és Bécsben megjelenő hivatalos lapokban közzétendő külön hirdetmény útján kelő időben fog a közgyűlés tagjaival közöltetni.

Bécs, 1915. évi október hó 25-én.

OSZTRÁK-MAGYAR BANK.

Popovics,
korcsmáros.

Zimmermann
főtanácsos.

Schmid
vezértitkár.

^{*)} Az Oszták-magyar bank alapszabályai 14-dik cikkének 1-30 bekezdése: Az Oszták-magyar bank közgyűléseiben csak osztrák és magyar állami állatvalók vehetnek részt.
Az alapszabályok 15-dik cikkében: A közgyűlésből ki van zárva:
a) aki polgári joggal teljes érvénytelenségben áll, különösen az is, a kinek vagyona felett a csődeljárás megindított, ennek bevezetése;
b) a ki fennálló ítélet folytán polgári, politikai, vagy becsületbeli jogában korlátozva van — ezen korlátozás tartama alatt.
Az alapszabályok 18-dik cikkében: A közgyűlés minden tagja csak személyesen jelenhet meg és magát meghatalmazott által nem képviselheti és a tanácskörmányokban és hadirozathozataloknál, habár többféle minőségben benne is részt a tárgyalásokban, csak egy szavazattal bír.
Az alapszabályok 19-dik cikkében: Ha a részvények jogi szempontjára, nőre, vagy más részre szólnak, annak van joga a közgyűlésen megjelenni és a szavazati jogot gyakorolni, aki a részvénytulajdonos-októl feltétele, hogy ezek vagy osztrák vagy magyar állatvalók, felhatalmazást nyújtsanak fel. A meghatalmazottaknak azonban a részvénybirtok körülbelül egyéb szavazati tulajdonságukkal fogva (14. és 15. cikk) képeseknek kell lenniük arra, hogy a közgyűlésben részt vehessenek.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

TORVENYKEZÉS.

§ Gróf és jószágkormányzó pere. Többször említettük már lapunkban, hogy Gyulai István gróf — bár Lukácsy István volt jószágkormányzója véle már évek óta végleg leszámolt — mégis azt állította a hírlapokban, hogy Lukácsy nékife nagy összegekkel tartozik még mindig. Mintán Gyulai állítólagos követelését Lukácsy ellen éveken át nem érvényesítette, Lukácsy az aradi kir. törvényszéknél felhívási keresetet adott be Gyulai ellen, amelynek folytán úgy az aradi törvényszék, mint a nagyváradi ítélőtábla, jogerős ítélettel kötelezték Gyulait, hogy Lukácsy ellen vélt követelését jogvissztetés terhe mellett, záros határidő alatt érvényesítse.

E kényszer helyzet folytán, Gyulai aztán az év elején beadott Lukácsy ellen az aradi törvényszéknél egy 358 000 koronáról szóló keresetet, azonban ezt Gyulai ügyvédje, még a tárgyalás előtt visszavonta és újból beadott még záros határidő előtt Lukácsy ellen egy újabb keresetet, de már csak 62.000 korona erejéig. Az ez ügybeni tárgyalás ítélethozatal már az új perredtörtés értelmében folyt le. Az aradi királyi törvényszék még augusztus havában a megtartott szóbeli tárgyalás után Gyulait keresetével feltétlenül elutasította és 1850 korona perköltségben elmarasztalta. Gyulai ez ítélet ellen felebbezással élt, amelyet szintén az új polgári perendtartás alapján tegnap tárgyalta a nagyváradi királyi ítélőtábla második felebbezési tanácsa ötös tanácsban Lohócsy tanácselnök elnöklete alatt. A felebbezést, valamint a törvényszék ítéletét és az összes iratokat és bizonyítékokat alaposan ismertették és a tárgyalás négy órán keresztül tartott. Az ügyvédek kimerítően beszéltek a per minden egyes részletéről. A hosszú és alaposan meghányt és vetett tárgyalás után, a tanácselnök kihirdette a tábla ítéletét, amely szerint a nagyváradi ítélőtábla az aradi törvényszék ítéletét mindenben és indokainál fogva helybenhagyta, felpereset alaptalan keresetével elutasította és újabb 420 korona költségben marasztalta el Gyulait, akit Gabos Jenő dr. ügyvéd képviselt. Lukácsy személyesen védekezett.

TARKASÁGOK.

(Amikor az alkalmatlanokat sorozzák.)

Mint lapunk mai számában jeleztük, Arad megyében 27-én vette kezdetét az alkalmatlan népfelkelők bemutató pótszemléje és figyelembe véve, hogy ezidőszert az 1884—92. évfolyamokat sorozzák, öregek, fiatalok járulnak a mérce alá.

Egészséges, piros arcu magyar ember alkalmasnak bizonyult. Amikor kifelé tart, kíváncsian vessik körül a földijei.

— No széna, vagy szalma?

— Nekem szalma, az államnak széna...

— Majd meglátjátok, hogy bemaradok, — mondja barátainak egy széles vállú, alacsony termetű atyafi.

— Az nem lehet, hisz nem ütöd meg a mértéket.

— A mérték a múltkor is ki volt.
— Hát akkor miből gondolod?
— Tizenhárom a számom és most kerülök ötödször pénteken sor alá.

A jóslat és a szóban levő szerencsétlen száman népfelkelő bevált...

Illuminált állapotban került egy legény a sorozóbizottság elé.

— Miért feledkeztél meg annyira magadról? — pirit rá a jegyző.

— A jegyző ur tévedésben van, mert én eleget tettem kötelességemnek. Akkor volna igaz, ha elfelejtettem volna eljönni a sorozásra! — szót és szinte sértődötten néz végig a notáriuson.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Péntek, 1915. évi október 29-én:

C) Bérlet.

C) Bérlet.

Itt először:

Gyöngyvirág kisasszony.

Operette 3 felvonásban.

Kezdete este 7/8 óraker.

Felolós szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.*

APOLLO SZÍNHÁZ.

Október hó 29-én, 30-án és 31-én,
pénteken, szombaton és vasárnap

Uj Conan Doyle ciklus
I. sorozat:

A farka dominó

detektív történet 4 felvonásban

Scherlock Holmes újabb bravurjaival.

Főszereplő.

Stuart Webs

Az előadások hétköznapokon 7/6, 7/8 és 9
órákor kezdődnek Vasárnap pénztárnyitás
7/3 órákor, az előadások kezdete 3 órákor.

Nyomtatványok

osinos kivitelben készülnek az Aradi
nyomda részvényirtásaság nyomdájában.

* Az ezen rovat alatt közzétettéket nem vállalunk
felelősséget.

Óriási

bajok vannak most a bádogdobozok körül a nagy fémiány miatt úgy, hogy gyáramban több ízben üzemmzavar fordult elő, mert nem tudtam a sokféle nagyságu bádogdobozokat beszerezni. Mély tisztelettel kérem tehát a t. fogyasztó közönséget, hogy bevásárlásainál legyen szives csak az óriási

FEDÁK

cipőkrémét kérni, hogy a szükséges dobozok készítése egyöntetű legyen, mert csak így lesz módomban tisztelt vevőim óriási szükségletét, dacára a súlyos viszonyoknak kielégíteni.

Az óriás Fedák-

cipőkrém

ma már nélkülözhetetlenné vált minden háztartásban, mert Háziasszonyaink meggyőződtek arról, hogy ezen kipróbált, jó cipőkrém az összes gyártmányokat felülmúlja.

Az Oriási Fedák cipőkrém a nyers anyagok folytonos emelkedése folytán

40 filléres árban

kerül forgalomba, mert sikerült nagyobb mennyiségű, elsőrendű minőségű nyersanyagot beszerezni és így a háboru előtti kitűnő minőségben

mindenütt !! kapható !!

Vadász Zsigmond

vegyészeti gyára

Budapest, VI., ker. Lehel-utca 29. szám.

Képvisele: Szemző Armin áruügynöksége által Arad. Telefon 592.

Halottak napjára

élő- és művirág koszorúk,

valamint eserepes virágok
dus választékon, jutányos árért kaphatók

Jánosi Károly mű- és tájkertésznél Arad, Zrínyi-utca (Bohus-palota.)

Apró hirdetések.

OKTATÁS.

A német nyelv
alapos oktatására ajánkozik a délelőtti órákra, nyugalmazott tanító. Lakás: Arad, Tökölly Imre-utca 11. sz. II. em. az udvarban jobbra. 4217

Korrepetitort

keresek a délutáni órákra 2 kis leánykám mellé, kik a felsőleányiskola 1 és 2 osztály növendékei. Német nyelvet bírók előnyben. Bővebet Deák Ferenc-utca 85. sz. 2. em. 4212

ELLÁTÁS.

Uri háznál
kosztot kaphat fiatal ember. Esetleg lakást is. Wesselényi-u. 9. sz. 4208

ALKALMAZÁST KERES.

Intelligens

gyermektelen özvegy, magános urnhoz házvezetőnek ajánkozik. Vidékre is elmegy. Szíves megkereséseket „Özvegy” jellegre a kiadóhivatalba kér. 4216

Gyakorlott főzőnő,

ki a ruhavarrás és tisztításhoz ért, alkalmazást keres. Címeket a kiadóhivatalba kér. 4224

Házvezetőnői

állást keres szerény igényű tisztességes és megbízható intelligens nő plébániára vagy magányos urnhoz. Cím a kiadóhivatalban. 4154

Intelligens.

4 középiskolát végzett ifjú, irnoki vagy bármilyen jobb állást azonnali belépésre keres. Cím a kiadóhivatalban. 4112

ALKALMAZÁST NYER.

Kifutó fia

felvétetik a Piskóta gyárban Gróf Tisza István-ut 29. 4198

Egy gyakorlott kisasszony
aki a könyvelésben jártas vidékre szonnal felvétetik. Jelentkezni Körösvölgyi pálinka raktár, Lloyd-palota. 4214

Azonnali belépésre

keres az Aradi Kereskedelmi Bank egy fiatalabb megbízható, s kaucióval rendelkező női irodaszolgát. 4222

Ügyes

fiatal segédet keresek vegyes üzlet részére, ki nagy tözsdébe már volt előnyben részesül. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével Bienenstock Márk, Körösbökény küldendők. 4218

Kirutó-fiu

nyomdánkban, heti fizetés mellett, felvétetik.

ÜZLETEK.

Jóforgalmu korosmaszlet
gr. Tisza István ut 66. szám alatt más foglalkozás miatt házzal együtt sürgősen eladó, vagy haszonbérbe kiadó. 4144

INGATLAN.

Világosan

egy 8 holdas szőlő Lívada völgyben bérbeadandó, esetleg eladó. Cím a kiadóhivatalban. 4215

KIADÓ LAKÁS.

Modern

négyszoba, előszobából álló parkettázott földszinti lakás (egyik utcai szobába lépcsőházból külön bejárat) villany, gázberendezéssel, Török I.-u. 1/b. új házban november 1-ére kiadó. 2647

Magánháznál

tiszta butorozott szoba villannyal, uri embernek kiadó. Esetleg koszt is kapható. Cím a kiadóhivatalban. 4207

Kiadó

Nádasy-palotában garson lakásnak vagy irodának alkalmas két egymásba nyitó különbejáratu utcai szoba. Bővebet Szabadság-tér 20. I.-s emelet. 4204

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Sárga bagaria,

lakk, valamint az összes divatos betétes cipők tisztításához a legjobb szer az „Eos Cream” kapható Aradon kizárólag a Cipő Tözsdében. 3405

Eladó

használt 2000 kilós 10-es mérleg kemény faalvány és hozzávaló súlyokkal jutányos árban Susa Lajosnál Tökölly-tér 1. 4228

Citrom

olcsóbb mint a piacon, legfinomabb körtét, szőlőt és más gyümölcsöt ajánlok. Galler Anna, Deák Ferenc-utca Fehér Kereszt épület. 8795

Őszi Divat Album

1000 ábrával kor. 240 Pichler Sándor könyv- és papírkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. 781

Étburgonyát

waggontételben jutányosan elad Bartha István terménykereskedő, Brassó. 3948

Kedvező mellékjövedelem!
Bükfamaot veszek bármily mennyiségben aki annak szedésével foglalkozni kíván közölje címét Goldschmidt Mihály aradi céggel. 4004

KÜLÖNFÉLE.

Váró termék,
kór-termék, megligyelő állomások fertőtlenítésére legalkalmasabb Carbolsavas mosó szappant ajánl Dr. Földes és Háhs pipere szapan és vegyészeti gyára Arad. Különkint 3 koronáért. 12

Cognac,

Likörök,

Szilvorum,

Törkölypálinka,

Tea és Rum

jutányos áron kaphatók:

Körösvölgyi Pálinkaraktár,
Lloyd-palota. 859

DFAFF varrógépek

műhímezésre és ipari célokra, utólérhetetlen tartósságuk, könnyű, zajtalan járás. Waffenrad kerékpárok, Iró-angyal védjegyes és Columbia gramphonok, legújabb felvételű Király Ernő lemezek kizárólag

Hammer Vilmos

műszerésznél kaphatók
Arad, Szabadság-tér 5-6.
Telefon szám 96. 4057

Nyomatványok

csinos kivitelben készülnek az Aradi nyomda r. t. nyomdájában.

Apróhirdetések
az „Aradi Közlöny” részére felvételnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

Burgonya

és

vöröshagyma

métermázsánként és waggontételekben kapható

Kalmár Endrénél

Arad, Arpad-tér 5. 2539
670. Telefon 670.

Legnagyobb fűtőanyag megtakarítás!

A városi mérnöki hivatalban ki-próbált

kettős fűtőkályhák
és kettős füstcsövekkel
érhető el.

Megállapítottatott ugyanis, hogy ezen kályhák és füstcsövek használatánál a fűtőanyag fele megtakarítható.

Patent

Kettős füstcsövek állandóan raktáron vannak és igen olcsók. — 2. sz. (kis szobára) 8 korona. 3. sz. 9 korona. 6. sz. 20 korona. Egyedül 1121

Hönig Ottó

M. kir. szabadalmazott szivattyu készítőnél
Arad, Rákóczi-utca 27.

Tek. Hönig Ottó unak, Arad.
A kettős „Patent” füstcső igen jó, mert kevés fával sok meleget ad Mindenkinek ajánlhatom. Tisztelettel Schmitzer Ferencné.

Patent kutszivattyuk.
Patent borszivattyuk.
Patent tűzifecskendők.